

**JAARVERSLAG VAN DE
ERKENNINGSCOMMISSIE HOGER
ONDERWIJS**

Werkjaar 2008

INHOUDSOPGAVE

Vooraf

- 1. Samenstelling Erkenningscommissie Hoger Onderwijs**
- 2. Taken en werkwijze van de Erkenningscommissie Hoger Onderwijs**
- 3. Concrete werkzaamheden uitgevoerd tijdens het werkjaar 2008**
  - 3.1. Dossiers inzake wijzigingen in de benaming van een opleiding (kwalificatie), in de onderwijstaal van een opleiding en in de aard (statuut) van een opleiding**
    - 3.1.1. Decretale context
    - 3.1.2. Korte omschrijving van de procedure
    - 3.1.3. Ingediende dossiers
      - 3.1.3.1. Wijziging in de benaming (kwalificatie) van een opleiding
      - 3.1.3.2. Wijziging in de onderwijstaal van een opleiding
      - 3.1.3.3. Wijziging in de aard (statuut) van een opleiding
    - 3.1.4. Evaluatie na de behandeling van dossiers aanvraag wijziging in de benaming, in de onderwijstaal en in de aard van een opleiding
      - 3.1.4.1. Algemene bedenkingen
      - 3.1.4.2. Dossiergebonden bedenkingen
  - 3.2. Dossiers toets macrodoelmatigheid bij aanvraag nieuwe opleidingen**
    - 3.2.1. Decretale context
    - 3.2.2. Korte omschrijving van de procedure
    - 3.2.3. Aanvragen toets macrodoelmatigheid
    - 3.2.4. Evaluatie na de behandeling van de dossiers macrodoelmatigheidstoets
      - 3.2.4.1. Algemeen uitgangspunt bij de behandeling van dossiers macrodoelmatigheidstoets
      - 3.2.4.2. Specifieke bedenkingen n.a.v. de concrete dossiers

3.3. Bekrachtigingen samenstelling visitatiecommissies op voorstel van de Vlaamse Interuniversitaire Raad (VLIR) en/of de Vlaamse Hogescholenraad (VLHORA)

- 3.3.1. Decretale context
- 3.3.2. Korte omschrijving van de procedure
- 3.3.3. Ingediende dossiers
- 3.3.4. Evaluatie na behandeling van de aanvragen tot bekrachtiging van de voorgestelde samenstelling van visitatiecommissies
  - 3.3.4.1. Algemene bedenking
  - 3.3.4.2. Specifieke bedenkingen

3.4. Dossiers aanvraag tijdelijke erkenning na een negatief accreditatiebesluit

- 3.4.1. Decretale context
- 3.4.2. Korte omschrijving van de procedure
- 3.4.3. Adviezen van de Erkenningscommissie n.a.v. concrete aanvragen
- 3.4.4. Evaluatie na behandeling van de dossiers vraag om advies n.a.v. aanvraag tot tijdelijke erkenning van een leiding na een negatief accreditatiebesluit
  - 3.4.4.1. Algemene bedenking
  - 3.4.4.2. Specifieke bedenkingen

3.5. Indicatieve voortgangstoets

- 3.5.1. Decretale context
- 3.5.2. Korte omschrijving van de procedure
- 3.5.3. Evaluatie na meta-evaluatie voortgangstoets
  - 3.5.3.1. Algemene bedenking
  - 3.5.3.2. Specifieke bedenkingen

Overzicht van de bijlagen bij dit verslag

Vooraf

Dit verslag betreft de werkzaamheden van de Erkenningscommissie Hoger Onderwijs over het jaar 2008.

De decretale basis van dit verslag wordt gevormd door artikel 9, §3 van het decreet van 4 april 2003 betreffende de herstructurering van het hoger onderwijs in Vlaanderen, zoals gewijzigd, dat stelt: *“Elk jaar vóór 1 mei bezorgt de Vlaamse Regering het verslag van de werkzaamheden van de Erkenningscommissie van het voorafgaande kalenderjaar aan het Vlaams Parlement”*.

De Erkenningscommissie beschrijft in dit verslag haar werkzaamheden van het tweede jaar van haar aanstellingstermijn van drie jaren. Deze termijn eindigt op 30 november 2009.

Dit verslag geeft een overzicht van zowel de steeds terugkerende taken als van een eenmalige taak, nl. de indicatieve voortgangstoets van de academisch gerichte opleidingen van de hogescholen in Vlaanderen.

Bij elk type van dossiers worden bemerkingen geformuleerd m.b.t. situaties waarmee de Erkenningscommissie tijdens de behandeling van de concrete dossiers werd geconfronteerd.

Prof. Dr. Jaap van Marle,
voorzitter van de Erkenningscommissie Hoger Onderwijs

1. Samenstelling Erkenningscommissie Hoger Onderwijs

Begin 2008 was de Erkenningscommissie als volgt samengesteld:

De voorzitter:

De heer Jaap van Marle, decaan van de faculteit Cultuurwetenschappen van de Open Universiteit Nederland.

De leden:

De heer Cock Hazeu, bij benoeming stafmedewerker Wetenschappelijke Raad voor het Regeringsbeleid in Nederland, thans leider van het Bureau voor Institutioneel-Economisch Onderzoek en Advies (IEOA);

De heer Eric Goethals, emeritus-gewoon hoogleraar aan de Universiteit Gent;

De heer Willy Martin, emeritus hoogleraar aan de Vrije Universiteit Amsterdam;

De heer Willy Goetstouwers, erebeheerder aan de Universiteit Hasselt;

Tijdens het werkjaar 2008 werd de commissie uitgebreid met een nieuw lid:

Per 1 april 2008 vervoegt mevrouw Cathrien Bruggeman, hoogleraar aan het Maastricht Universitair Medisch Centrum van de Universiteit Maastricht de Erkenningscommissie.

Tijdens het verslagjaar werd verder gewerkt aan het opnieuw voltallig maken van de Erkenningscommissie.

Bij ministerieel besluit van 11 december 2008 betreffende de aanstelling van twee leden van de Erkenningscommissie in het hoger onderwijs werd de commissie uitgebreid met:

- Mevrouw Greetje van den Bergh, bestuurder QANU (Quality Assurance Netherlands Universities) en gewezen vice-voorzitter Universiteit van Amsterdam en
- Mevrouw Kathleen Schlusmans, programmamanager Instellingsbreed Programma Onderwijs (IPO) van de Open Universiteit Nederland.

De samenstelling van de Erkenningscommissie voldoet daardoor aan alle decretale bepalingen.

De ministeriële besluiten i.v.m. de uitbreidingen van de Erkenningscommissie gaan als bijlage 1 bij dit verslag.

2. Taken en werkwijze van de Erkenningscommissie Hoger Onderwijs

Historiek:

De Erkenningscommissie Hoger Onderwijs werd initieel opgericht bij besluit van de Vlaamse Regering van 4 juli 2003 betreffende de samenstelling van de Erkenningscommissie in het hoger onderwijs.

Dit gebeurde in het licht van de omvormingsoperatie naar de bachelor - masterstructuur. De Erkenningscommissie begon haar activiteiten op 1 oktober 2003.

De bij de Erkenningscommissie neergelegde taken zijn:

1. Adviesopdracht ten behoeve van de minister bij de voorstellen tot omvorming van opleidingen uit het hoger onderwijs naar de bachelor- en masterstructuur¹.
2. Adviesopdracht² ten behoeve van de minister bij de macrodoelmatigheidstoets bij de aanvraag nieuwe opleidingen.
3. Bij een aanvraag voor tijdelijke erkenning van een opleiding na een negatief accreditatiebesluit van de Nederlands-Vlaamse Accreditatieorganisatie (NVAO) een adviesopdracht³ ten behoeve van de minister over het door de instelling bij de minister ingediende verbeterplan.

Nieuwe regelgeving voegde de volgende taken toe:

Decreet van 19 maart 2004 betreffende de rechtspositieregeling van de student, de participatie in het hoger onderwijs, de integratie van bepaalde afdelingen van het hoger onderwijs voor sociale promotie in de hogescholen en de begeleiding van de herstructurering van het hoger onderwijs in Vlaanderen

4. Adviesopdracht over de rechtmatigheid van de omvorming van de opleidingen in de stedenbouw en in de ruimtelijke ordening en van de opleidingen in de gezondheidszorg aangeboden door Centra voor Volwassenvorming (CVO's)⁴.
5. Het voeren van een indicatieve voortgangstoets bij de academisering van de voormalige 2-cycli-opleidingen aan de hogescholen⁵.
6. Het bekrachtigen van de door VLIR en VLHORA (al dan niet gezamenlijk) voorgestelde samenstellingen van de visitatiecommissies⁶.

---

¹ Decreet van 4 april 2003 betreffende de herstructurering van het hoger onderwijs in Vlaanderen, art. 9bis, 3°.

² Decreet van 4 april 2003 betreffende de herstructurering van het hoger onderwijs in Vlaanderen, art. 9bis, 1°. Dit advies werd veranderd in een *bindend* 'oordeel' (wat de eerste aanvraag betreft) bij decreet van 12 oktober 2006 tot instelling van een aantal maatregelen tot herstructurering en flexibilisering van het hoger onderwijs in Vlaanderen (het zg. 'minidecreet'), nl. in art. 31.

³ Decreet van 4 april 2003 betreffende de herstructurering van het hoger onderwijs in Vlaanderen, art. 9bis, 2°.

⁴ Art. III.6

⁵ Art. V26

⁶ Art. V20, 4°

Decreet van 7 mei 2004 betreffende de regionale technologische centra en houdende noodzakelijke en dringende onderwijsbepalingen

7. Adviesopdracht ten behoeve van de minister bij de omvorming van een aantal voortgezette lerarenopleidingen van hogescholen tot bachelor-na-bacheloropleidingen⁷.

Beslissing van de Vlaamse Regering van 27 mei 2005 i.v.m. verlenging studieduur exacte- en biomedische wetenschappen naar vijf jaar onder strikte voorwaarden

8. Adviesopdracht ten behoeve van de minister over de door de instellingen ingediende capaciteitsplannen aangaande de voor deze studieduurverlenging vereist geachte onderwijs- en onderzoekscapaciteit.

De Erkenningscommissie werd voor deze opdracht bijgestaan door externe experts.

Decreet van 16 juni 2006 tot instelling van enkele maatregelen tot herstructurering en flexibilisering van het hoger onderwijs in Vlaanderen

9. Het formuleren van een oordeel bij de voorstellen van de instellingen tot wijziging van de benaming (kwalificatie), de onderwijstaal of de aard (statuut) van opleidingen⁸.

Samenvattend:

Tot de éénmalige taken behoren: (a) adviesopdracht bij de omvormingsoperatie in het algemeen en bij de omvorming van de opleidingen in de stedenbouw en in de ruimtelijke ordening, de opleidingen in de gezondheidszorg en bij een aantal voortgezette lerarenopleidingen in het bijzonder, (b) de indicatieve voortgangstoets en (c) advies bij de capaciteitsplannen.

Tot de jaarlijks terugkerende taken behoren: (a) macrodoelmatigheidstoets bij nieuwe opleidingen, (b) advies bij aanvraag tijdelijke erkenning van een opleiding, (c) bekrachtiging samenstelling visitatiecommissies en (d) oordeel over voorstellen tot wijziging benaming, onderwijstaal en aard van een opleiding.

Werkwijze:

De Erkenningscommissie voert haar werkzaamheden uit binnen een formeel kader.

Dit valt nader te preciseren al naar gelang de aard van de taken: bijvoorbeeld de strikt formele toetsing van de bepalingen van het Protocol VLIR-VLHORA ten aanzien van het al dan niet bekrachtigen van de voorgestelde samenstelling van visitatiecommissies.

Bij de dossiers 'tijdelijke erkenning' wordt deze strikt formele contour vager: het valt niet te ontkennen dat inhoudelijke elementen soms een rol spelen in de analyse van het verbeterplan dat de instelling opstelt ter verkrijging van een tijdelijke erkenning van een opleiding na een negatief accreditatiebesluit door de Nederlands-Vlaamse Accreditatieorganisatie (NVAO). Hier treden twee aspecten van de werkwijze van de Erkenningscommissie aan het licht die aandacht verdienen:

---

⁷ Art. 53.

⁸ Art. 33.

1° Voor een diepgaande, inhoudelijke analyse van de ingediende voorstellen ontbreekt in regel de tijd.

2° Dit laatste is het directe effect van het feit dat de termijnen waar de Erkenningscommissie zich aan dient te houden veelal krap zijn bemeten. Bovendien dienen meerdere opdrachten binnen een identiek tijdspad te worden afgerond. Doordat deze termijnen veelal decretaal zijn vastgelegd, kunnen zij niet zo maar worden gewijzigd. Momenteel is er sprake van een sterke concentratie van dossiers in het voorjaar, met name in de maanden april en mei.

Het tijdspad waarbinnen de Erkenningscommissie haar opdrachten moet uitvoeren verschilt naargelang de aard van de dossiers.

Voor sommige types dossiers ligt deze periode decretaal vast:

- voor de wijzigingen benaming (kwalificatie), onderwijstaal en aard (statuut) van opleidingen (indienen door de instellingen van dossiers bij de Erkenningscommissie: 1 april; oordeel door Erkenningscommissie: 1 mei);
- voor de macrodoelmatigheidstoets bij aanvragen nieuwe opleidingen (indienen door de instellingen van dossiers bij de Erkenningscommissie: 1 april; oordeel door Erkenningscommissie: 1 juni);
- bij adviesaanvragen bij het verbeteringsplan ter verkrijging van een tijdelijke erkenning bepaalt de minister ad hoc de periode waarover de Erkenningscommissie beschikt, waarbij cruciaal is dat zowel de opleiding als de studenten tijdig duidelijkheid krijgen ten aanzien van het volgende academiejaar;
- de vragen naar bekrachtiging van de samenstelling van visitatiecommissies zijn over het gehele jaar verspreid, mede omdat steeds wijzigingen in de samenstelling gevraagd kunnen worden.

De Erkenningscommissie heeft ook in het voorbije werkjaar erop aangedrongen dat bij de herziening en aanvulling van de bestaande regelgeving een betere spreiding wordt opgenomen van de deadlines. Te denken valt aan het vervroegen van de indieningsdatum voor dossiers inzake de macrodoelmatigheidstoets. Zoals hierboven al is aangegeven is er binnen de huidige regelgeving sprake van een sterke concentratie in het voorjaar. Tijdens het voorbije werkjaar kwamen er tijdens deze periode ook de werkzaamheden bij die betrekking hadden op de voortgangstoets van de academisch gerichte opleidingen van de hogescholen in Vlaanderen. De Erkenningscommissie dringt erop aan dat in de toekomst bijkomende taken niet in genoemde periode geplaatst worden.

3. Concrete werkzaamheden uitgevoerd tijdens het werkjaar 2008

3.1. Dossiers inzake wijzigingen in de benaming van een opleiding (kwalificatie), in de onderwijstaal van een opleiding en in de aard (statuut) van een opleiding

3.1.1. Decretale context

Het decreet van 4 april 2003 betreffende de herstructurering van het hoger onderwijs in Vlaanderen⁹, bepaalt in art. 64, § 4 dat de instellingen dossiers betreffende (1) wijzigingen in de benaming (kwalificatie) van een opleiding, (2) in de onderwijstaal van een opleiding, en (3) in de aard (statuut) van een opleiding aan de Erkenningscommissie moeten voorleggen.

3.1.2. Korte omschrijving van de procedure

Art. 64, § 4: “Voor wijzigingen in de benaming van een opleiding (kwalificatie), in de onderwijstaal van een opleiding, en in de aard (statuut) van de opleiding, dient het instellingsbestuur een aanvraag in bij de Erkenningscommissie. De aanvraag en het bijbehorende dossier voor de opleidingen die het daaropvolgende academiejaar georganiseerd worden, worden uiterlijk op 1 april bij de Erkenningscommissie ingediend. De Erkenningscommissie bepaalt de vorm en de inhoud van het dossier dat bij de aanvraag gevoegd moet worden. De Erkenningscommissie brengt een oordeel uit op basis van de volgende criteria :

- 1° de wijzigingen zijn niet zo substantieel dat er sprake is van een nieuwe opleiding;
- 2° de samenhang (transparantie) van de benamingen blijft bewaard;
- 3° de taalvereisten voor de opleidingen, bepaald in artikel 91, worden nageleefd.

De Erkenningscommissie brengt haar oordeel over de ingediende aanvragen uiterlijk op 1 mei van hetzelfde kalenderjaar uit. Ze bezorgt haar oordeel aan het instellingsbestuur, aan de instantie die belast is met de opmaak van het Hoger Onderwijsregister en aan het departement Onderwijs en Vorming.

Bij een negatief oordeel van de Erkenningscommissie, of als het oordeel niet tijdig wordt verstrekt, kan het instellingsbestuur binnen een vervalt termijn van vijftien kalenderdagen een tweede aanvraag indienen bij de Vlaamse Regering. De termijn voor de tweede aanvraag gaat in :

- 1° de dag na de datum van ontvangst van het negatieve oordeel;
- 2° de dag waarop de beoordelingstermijn voor de Erkenningscommissie is verstreken.

In het geval de instelling een tweede aanvraag indient, deelt de Vlaamse Regering haar beslissing aan het instellingsbestuur mee binnen een termijn van dertig kalenderdagen, die ingaat de dag na de datum van ontvangst van de tweede aanvraag. Als de beslissing van de Vlaamse Regering niet wordt meegedeeld binnen die termijn van dertig kalenderdagen, wordt het voorstel van het instellingsbestuur geacht positief beoordeeld te zijn”.

---

⁹ Gewijzigd door het decreet van 16 juni 2006 tot instelling van enkele maatregelen tot herstructurering van het hoger onderwijs in Vlaanderen.

3.1.3. Ingediende dossiers

In totaal werden van dit type dossiers achttien aanvragen ontvangen.

Het sjabloon dat de Erkenningscommissie opstelde t.b.v. indieners van aanvragen gaat als bijlage 2 bij dit verslag.

Bijlage 3 geeft een overzicht van de ingediende dossiers tijdens het werkjaar 2008.

3.1.3.1. Wijziging in de benaming (kwalificatie) van een opleiding

Er werden 8 dossiers ingediend voor wijziging in de benaming van een opleiding. Alle ingediende dossiers werden door de Erkenningscommissie positief beoordeeld. Deze naamswijzigingen werden in het Hoger Onderwijsregister opgenomen.

3.1.3.2. Wijziging in de onderwijstaal van een opleiding

De Erkenningscommissie ontving 5 aanvragen tot wijziging in de onderwijstaal van een opleiding.

Alle aanvragen werden door de Erkenningscommissie positief beoordeeld.

3.1.3.3. Wijziging in de aard (statuut) van een opleiding

Er werden 5 aanvragen tot wijziging van de aard (statuut) van een opleiding ontvangen. Al deze aanvragen, die steeds de indaling van master-na-masteropleidingen naar het initiële masterniveau behelsden, werden door de Erkenningscommissie negatief beoordeeld.

Voor geen enkel van deze dossiers werd een tweede aanvraag bij de Vlaamse Regering ingediend.

3.1.4. Evaluatie na de behandeling van dossiers aanvraag wijziging in de benaming, in de onderwijstaal en in de aard van een opleiding

3.1.4.1. Algemene bedenkingen

De Erkenningscommissie heeft deze dossiers, inzonderheid de dossiers betreffende aanvragen voor wijziging van de aard van opleidingen (zoals gezegd, in concreto ging het steeds om indalingen van master-na-masteropleidingen naar het initiële niveau), consequent behandeld tegen de achtergrond van de rationalisatiebeweging en de aan de gang zijnde werkzaamheden van de ministeriële commissie rationalisatie hoger onderwijs.

3.1.4.2. Dossiergebonden bedenkingen

De Erkenningscommissie heeft vastgesteld dat meermaals de aanvraag tot wijziging van de benaming neerkomt op het hernemen van de vroegere benaming. De Erkenningscommissie is dan ook van mening dat hierbij niet steeds doordacht is gehandeld. Daarom pleit de commissie voor een grotere consequentie om onnodige verwarring, zowel naar de (kandidaat)studenten als naar het beroepenveld, te vermijden.

Ook tijdens het werkjaar 2008 heeft de Erkenningscommissie moeten vaststellen dat er bij de gevraagde wijzigingen van onderwijstaal de mogelijkheid tot verwarring en (overbodige?) verdubbeling van opleidingen (namelijk zowel in het Nederlands als in het Engels) bestaat. Hoewel de vraag kan rijzen naar de werkelijke noodzaak van deze taalvarianten, laat de (huidige) taalregeling de Erkenningscommissie echter niet toe om op dit punt in te grijpen. In dit verband wijst de Erkenningscommissie erop dat ook in het ‘Rapport van de Ministeriële Commissie Optimalisatie en Rationalisatie van het hoger onderwijslandschap en –aanbod’ wordt aangedrongen op een versoepeling van deze taalwetgeving (p. 12 van het Rapport van februari 2008).

3.2. Dossiers toets macrodoelmatigheid bij aanvraag nieuwe opleidingen

3.2.1. Decretale context

De toetsing van een nieuwe opleiding zelf valt onder de bevoegdheid van de Nederlands-Vlaamse Accreditatieorganisatie (NVAO).

De Erkenningscommissie heeft binnen de procedure voor toetsing van een aanvraag nieuwe opleiding een welomschreven taak, m.n. de beoordeling van de macrodoelmatigheid.

Art. 62 van het decreet van 4 april 2003 betreffende de herstructurering van het hoger onderwijs in Vlaanderen legt deze taak decretaal vast.

3.2.2. Korte omschrijving van de procedure

Art. 62 § 2: “*Het instellingsbestuur dient de in artikel 61, § 1, eerste lid bedoelde aanvraag, samen met het bijhorend dossier, bij de Erkenningscommissie in voor 1 april van het kalenderjaar dat voorafgaat aan het academiejaar waarin de instelling de opleiding op zijn vroegst wil aanbieden. (gew. bij minidecreet, art. 31, inw. academiejaar 2005-2006)*

Bedoeld dossier stelt de Erkenningscommissie in staat de toetsing aan de in § 3, eerste lid bedoelde criteria door te voeren”.

Alvorens hiertoe over te gaan test de Erkenningscommissie de ontvankelijkheid van het ingediende dossier.

Dit omvat:

- controle op het respecteren van de decretale termijnen tot indiening en feitelijk aanbieden van de opleiding,
- controle op aanwezigheid in het dossier van het positief advies van de associatie waartoe de aanvragende instelling behoort,

- controle of de instelling onderwijsbevoegdheid geniet voor de aangevraagde opleiding,
- controle op de naleving van de decretaal¹⁰ vastgelegde taalvereisten,
- nagaan of vermeld wordt of een andere opleiding wordt afgebouwd (indien de aangevraagde opleiding al door andere instellingen aangeboden wordt) parallel met de nieuwe opleiding¹¹.

(...)

“§ 3. De Erkenningscommissie brengt na raadpleging van de Vlaamse Interuniversitaire Raad en de Vlaamse Hogescholenraad een oordeel uit over de macrodoelmatigheid van de opleiding op basis van volgende criteria :

- 1° het bestaande aanbod van opleidingen en in voorkomend geval de andere aanvragen van verwante nieuwe opleidingen; (gew. bij minidecreet, art. 31, inw. academiejaar 2005-2006)*
- 2° het aantal studenten in dezelfde of aanverwante opleidingen;*
- 3° de te verwachten vraag naar afgestudeerden hoger onderwijs in het algemeen en in de betreffende of aanverwante opleidingen in het bijzonder;*
- 4° de maatschappelijke relevantie van de opleiding.*

De Erkenningscommissie brengt haar oordeel over de ingediende aanvragen uiterlijk uit op 1 juni van het kalenderjaar, vermeld in § 2, eerste lid. (verv. bij minidecreet, art. 31, inw. academiejaar 2005-2006)

(...)

De Erkenningscommissie maakt het oordeel over aan het instellingsbestuur.

§ 4. Indien het oordeel van de Erkenningscommissie negatief is of niet tijdig wordt verstrekt, kan het instellingsbestuur binnen een vervaltermijn van 15 kalenderdagen een tweede aanvraag indienen bij de Vlaamse regering, die de macrodoelmatigheid van de opleiding op definitieve wijze beoordeelt op grond van de onder § 3, eerste lid bedoelde criteria.

De termijn voor de tweede aanvraag gaat in :

- 1° de dag na deze van ontvangst van het negatief oordeel, of*
- 2° de dag waarop de beoordelingstermijn voor de Erkenningscommissie is verstreken.*

§ 5. De Vlaamse regering deelt het oordeel aan het instellingsbestuur mee binnen een termijn van 30 kalenderdagen, die ingaat de dag na deze van ontvangst van de tweede aanvraag. Indien het oordeel van de Vlaamse regering niet wordt meegedeeld binnen deze termijn van 30 kalenderdagen, wordt de macrodoelmatigheid geacht positief beoordeeld te zijn.

§ 6. Het instellingsbestuur vraagt de toets nieuwe opleidingen aan bij het Accreditatieorgaan, binnen een vervaltermijn van 15 kalenderdagen, die ingaat de dag na :

- 1° ontvangst van het positief oordeel van de Erkenningscommissie of, desgevallend, de Vlaamse regering omtrent de macrodoelmatigheid van de opleiding, of*
- 2° het verstrijken van de beoordelingstermijn van 30 kalenderdagen waarover de Vlaamse regering overeenkomstig § 5 beschikt.*

¹⁰ Art. 91 van het decreet van 4 april 2003 betreffende de herstructurering van het hoger onderwijs in Vlaanderen.

¹¹ Er dient geen opleiding te worden afgebouwd indien de gevraagde nieuwe opleiding een volledig nieuwe opleiding is, dit betekent: een opleiding die nog niet in Vlaanderen wordt aangeboden.

De in het eerste lid vermelde vervaltermijn geldt niet ingeval van een herindiening van een aanvraag toets nieuwe opleiding bij het Accreditatieorgaan, nadat een initiële aanvraag, ingediend overeenkomstig de bepalingen van dit artikel, op initiatief van het instellingsbestuur werd ingetrokken. Het positieve macrodoelmatigheidsoordeel van de Erkenningscommissie of, desgevallend, de Vlaamse Regering blijft in voorkomend geval slechts geldig onder één van de volgende voorwaarden :

- 1° als de intrekking is gebeurd binnen de in § 7, derde lid, vermelde termijn om na de ontvangst van het ontwerp van toetsingsrapport bezwaren en opmerkingen te formuleren, beschikt het instellingsbestuur over een vervaltermijn van zestig kalenderdagen om de aanvraag toets nieuwe opleiding opnieuw in te dienen bij het Accreditatieorgaan. De vervaltermijn gaat in op de dag na de betekening van het ontwerp van toetsingsrapport;*
- 2° als de intrekking is gebeurd voor de betekening van een in § 7, derde lid, vermeld ontwerp van toetsingsrapport, beschikt het instellingsbestuur over een vervaltermijn van zestig kalenderdagen om de aanvraag toets nieuwe opleiding opnieuw in te dienen bij het Accreditatieorgaan. De vervaltermijn gaat in op de dag na de intrekking van de initiële aanvraag toets nieuwe opleiding.*

(hele lid ing. bij minidecreet, art. 31, inw. 01.02.2005)

Het Accreditatieorgaan bepaalt bij reglement de vorm en inhoud van het dossier dat bij de aanvraag moet worden gevoegd.”

3.2.3. Aanvragen toets macrodoelmatigheid

Enkel vanuit de universiteiten werden tijdens het verslagjaar aanvragen voor de toets macrodoelmatigheid ingediend.¹²

Er werden 10 dossiers ingediend.

De Erkenningscommissie oordeelde driemaal negatief over de macrodoelmatigheid van de voorgestelde opleidingen.

Eén opleiding diende een tweede aanvraag in bij de Vlaamse Regering.

Het sjabloon dat de Erkenningscommissie in nauw overleg met de NVAO heeft opgesteld t.b.v. indieners, alsmede een toelichting hierbij, gaat als bijlage 4 bij dit verslag.

Bijlage 5 bevat een overzicht van de behandelde aanvragen toets macrodoelmatigheid tijdens het werkjaar 2008.

3.2.4. Evaluatie na de behandeling van de dossiers macrodoelmatigheidstoets

3.2.4.1. Algemeen uitgangspunt bij de behandeling van dossiers macrodoelmatigheidstoets

Reeds vorig jaar, toen de Erkenningscommissie voor het eerst deze dossiers behandelde, benaderde de Commissie het aspect macrodoelmatigheid in het licht van het streven naar rationalisatie van het opleidingsaanbod in het hoger onderwijs. Tijdens het verslagjaar is het beleid van de Erkenningscommissie op dit punt niet veranderd. Dit heeft tot gevolg dat de

---

¹² Een hogeschool diende een dossier in, maar trok dit uiteindelijk terug.

Erkenningscommissie zich, ook dit jaar, in de regel terughoudend opstelt bij het zich in positieve zin uitspreken over nieuwe opleidingen. Om een positief oordeel te verwerven, dienen zwaarwegende argumenten te worden gepresenteerd en worden hoge eisen gesteld aan de aanvraag.

Eén aspect van macrodoelmatigheid waar in dit verband veel waarde aan wordt gehecht, is of overleg heeft plaatsgehad tussen diegenen die de aanvraag hebben ingediend en alle andere relevante aanbieders van opleidingen over de precieze, onderlinge afstemming van het onderwijsaanbod, zowel binnen de associatie als binnen de regio.

Tijdens het voorbije jaar heeft de ministeriële commissie rationalisatie hoger onderwijs (de zgn. commissie Soete) zich intensief gebogen over deze rationalisatiebeweging. In afwachting van het eerste volledige rapport in februari 2008 heeft de minister eind januari 2008 een programmatiestop afgekondigd voor financierbare opleidingen, met uitzondering van nieuwe internationale opleidingen (bv. Erasmus Mundus) en de toekomstige mogelijke uitbreiding van een- naar tweejarige masteropleidingen.

Dit werd bij ministerieel schrijven medegedeeld aan de Vlaamse Hogescholenraad en de Vlaamse Interuniversitaire Raad.

Het is duidelijk dat de Erkenningscommissie deze stellingname als een ondersteuning opvat van het door de Erkenningscommissie op onafhankelijke gronden reeds eerder ingenomen standpunt dat bij het zich in positieve zin uitspreken over een nieuwe opleiding grote terughoudendheid gepast is.

Volledigheidshalve dient hier nog aan te worden toegevoegd dat de algemene vergadering van de VLHORA reeds beslist had geen aanvragen voor nieuwe opleidingen in te dienen tijdens het jaar 2008.

3.2.4.2. Specifieke bedenkingen n.a.v. de concrete dossiers

Alhoewel de Erkenningscommissie internationaal georganiseerde opleidingen toejuicht, wil ze toch benadrukken dat de organisatie ervan duidelijk, transparant en haalbaar dient te zijn, en dit in de eerste plaats voor de studenten.

Daarbij moet, zeker voor het volgen van initiële opleidingen die op verschillende binnen- en buitenlandse locaties worden georganiseerd, de vraag worden gesteld of dergelijke opleidingen qua mobiliteit en kostprijs voor de studenten ook haalbaar zijn.

3.3. Bekrachtigingen samenstelling visitatiecommissies op voorstel van de Vlaamse Interuniversitaire Raad (VLIR) en/of de Vlaamse Hogescholenraad (VLHORA)

3.3.1. Decretale context

Art. 93, § 3bis van het decreet van 4 april 2003 betreffende de herstructurering van het hoger onderwijs in Vlaanderen¹³, geeft de Erkenningscommissie de opdracht tot bekrachtiging van de samenstelling van de visitatiecommissies op voorstel van de VLIR en/of de VLHORA.

---

¹³Gewijzigd door art. 9ter van het decreet van 19 maart 2004 betreffende de rechtspositieregeling van de student, de participatie in het hoger onderwijs, de integratie van bepaalde afdelingen van het hoger onderwijs voor sociale promotie in de hogescholen en de begeleiding van de herstructurering van het hoger onderwijs in Vlaanderen.

3.3.2. Korte omschrijving van de procedure

Art. 93 § 1:” *De ambtshalve geregistreerde instellingen zorgen voor de interne en externe kwaliteitszorg van de onderwijsactiviteiten. Zij zien permanent en op eigen initiatief toe op de kwaliteit van hun onderwijsactiviteiten. Zij betrekken de studenten, de alumni en de externe deskundigen uit het beroepsveld bij de processen van interne en externe kwaliteitsbewaking. Zij voorzien gezamenlijk in een regelmatige externe beoordeling van de kwaliteit van hun onderwijsactiviteiten, naargelang van het geval per opleiding of per cluster van opleidingen. De externe beoordeling gebeurt ten minste om de acht jaar voor de bachelors- en de mastersopleidingen. (gew. bij aanvullingsdecreet, inw. academiejaar 2004-2005)*

§ Ibis. De bepalingen van §§ 2, 3, 3bis en 4 zijn niet van toepassing op de opleidingen waarvoor een beroep wordt gedaan op de in artikel 60sexies vermelde accreditatieprocedure. (ing. bij minidecreet, art. 39, inw. academiejaar 2005-2006)

§ 2. De externe beoordeling van eenzelfde opleiding of cluster van opleidingen, bedoeld in § 1, gebeurt voor alle instellingen die deze opleiding of deze cluster van opleidingen organiseren, door een visitatiecommissie die het geheel van haar werkzaamheden afrondt binnen een bestek van 24 maanden. Van de visitatiecommissies maakt ten minste één student deel uit die ingeschreven is in één van de te beoordelen opleidingen of in een gelijkaardige opleiding op het moment van de samenstelling van de commissie. (gew. bij aanvullingsdecreet, inw. academiejaar 2004-2005)

§ 3. De externe beoordelingen verlopen op grond van een protocol van kwaliteitszorg, dat openbaar wordt bekendgemaakt.

Het protocol van kwaliteitszorg wordt vastgelegd door :

1° de Vlaamse Hogescholenraad, voor wat betreft de bachelorsopleidingen binnen het hoger professioneel onderwijs, georganiseerd door de hogescholen;

2° de Vlaamse Interuniversitaire Raad, voor wat betreft :

a) de academische opleidingen georganiseerd door de universiteiten,

b) de opleidingen georganiseerd door de ambtshalve geregistreerde instellingen, niet zijnde een universiteit of een hogeschool;

3° de Vlaamse Hogescholenraad en de Vlaamse Interuniversitaire Raad, voor wat betreft de academische opleidingen georganiseerd door de hogescholen in het kader van een associatie en voor wat betreft de opleidingen georganiseerd door universiteiten en hogescholen gezamenlijk en de specifieke lerarenopleidingen georganiseerd door hogescholen, universiteiten en centra voor volwassenenonderwijs. (gew. bij decreet lerarenopleidingen, art. 19, inw. academiejaar 2007-2008)

(§ verv. bij aanvullingsdecreet, inw. academiejaar 2004-2005)

§ 3bis. De externe beoordelingen worden gecoördineerd door de Vlaamse Hogescholenraad en/of de Vlaamse Interuniversitaire Raad, overeenkomstig de bevoegdheidsverdeling uiteengezet in § 3, tweede lid.

De Erkenningscommissie bekrachtigt de samenstelling van de visitatiecommissies die vanaf 31 december 2004 door de Vlaamse Hogescholenraad en/of de Vlaamse Interuniversitaire Raad in de in het derde lid bedoelde hoedanigheid van van rechtswege erkend(e) evaluatieorga(a)n(en) wordt vastgelegd. De Erkenningscommissie geeft daarbij op grond van vooraf opgestelde en voldoende kenbaar gemaakte criteria aan dat de leden van de

visitatiecommissies in onafhankelijkheid de hen opgedragen opdrachten kunnen vervullen. Indien de Erkenningscommissie besluit de samenstelling niet te bekrachtigen, dan legt de Vlaamse Interuniversitaire Raad en/of de Vlaamse Hogescholenraad een nieuw voorstel voor. De Erkenningscommissie geeft de redenen aan waarom zij de samenstelling van een visitatiecommissie niet kan bekrachtigen.

(§ ing. bij aanvullingsdecreet, inw. academiejaar 2004-2005)

§ 3ter. Onverminderd de toepassing van § 1 gelden voor de lerarenopleidingen de volgende bepalingen :

De eerste externe beoordeling van de bachelor-na-bacheloropleidingen in het onderwijs en de specifieke lerarenopleidingen moet afgerond zijn voor eind 2012. Vanaf 2013 gebeurt de externe beoordeling van de geïntegreerde lerarenopleidingen, de bachelor-na-bacheloropleidingen in het onderwijs en de specifieke lerarenopleidingen minstens om de acht jaar.

De visitatiecommissies worden steeds aangevuld met deskundigen die het afnemend veld vertegenwoordigen en deskundigen die voeling hebben met de noden van volwassen cursisten.

De lerarenopleidingen worden geclusterd in een cluster geïntegreerde lerarenopleidingen, een cluster bachelor-na-bacheloropleidingen in het onderwijs en een cluster specifieke lerarenopleidingen.

Indien de specifieke lerarenopleiding georganiseerd is als een afstudeerrichting van een masteropleiding van 120 studiepunten, maakt dit deel uit van de visitatie van de specifieke lerarenopleiding.

(§ ing. bij decreet lerarenopleidingen, art. 19, inw. academiejaar 2007-2008)

§ 4. De visitatiecommissies brengen de uitkomst van hun beoordeling van elke opleiding, cluster van opleidingen en van verwante opleidingen samen in een openbaar verslag.

§ 5. De instellingen geven gevolg aan de uitkomsten van de kwaliteitsbeoordeling in het beleid van de instelling.”

3.3.3. Ingediende dossiers

Tijdens het werkjaar 2008 ontving de Erkenningscommissie 48 aanvragen van de VLIR en/of de VLHORA¹⁴ ter bekrachtiging van voorstellen tot samenstelling van visitatiecommissies: in 12 gevallen betrof het aanvragen tot wijziging van reeds bekrachtigde samenstellingen.

Het besluit van de Erkenningscommissie Hoger Onderwijs van 20 oktober 2004 tot vaststelling van de criteria voor bekrachtiging van de samenstelling van visitatiecommissies voorgesteld door de Vlaamse Interuniversitaire Raad en de Vlaamse Hogescholenraad gaat als bijlage 6 bij dit verslag.

Een overzicht van de behandelde dossiers gaat als bijlage 7.

3.3.4. Evaluatie na behandeling van de aanvragen tot bekrachtiging van de voorgestelde samenstelling van visitatiecommissies

---

¹⁴ Voor te academiseren hogeschoolopleidingen dient de VLHORA het advies van de VLIR in te winnen alvorens de dossiers bij de Erkenningscommissie in te dienen.

3.3.4.1. Algemene bedenking

Tijdens het voorbije werkjaar werd de ‘Handleiding onderwijsvisitaties’ door de Vlaamse Interuniversitaire Raad en de Vlaamse Hogeschoolraad in overleg met de Erkeningscommissie herwerkt.

In de maand september 2008 werd de nieuwe ‘Handleiding’ een feit.

De Erkeningscommissie had voor de passages die haar werkzaamheden onmiddellijk betreffen enkele suggesties geformuleerd.

1. Student-lid:

De opname van *studenten* zorgt vaak voor problemen, vandaar dat de Erkeningscommissie voorstelde om de regels op dit punt te ‘versoepelen’. Deze versoepeling houdt in dat de regeling zoals die bestond voor unieke opleidingen -- nl. om voor visitatiecommissies studenten te mogen zoeken buiten Vlaanderen -- wordt uitgebreid naar alle opleidingen. De nieuwe ‘Handleiding’ vermeldt: “ *Ten aanzien van het student-lid worden volgende criteria gesteld:*

-ingeschreven zijn in één van de te visiteren opleidingen of van een gelijkaardige opleiding in binnen- of buitenland op het moment dat de procedure voor de samenstelling van de visitatiecommissie aanvangt...”

2. Deelcommissies:

Bij visitatiecommissies, die uit meerdere *deelcommissies* bestaan, dient voldoende personele overlapping te bestaan tussen de deelcommissies, en dit ten minste voor wat de voorzitter betreft. De nodige continuïteit en afstemming tussen de deelcommissies dient immers te worden gewaarborgd.

De nieuwe ‘Handleiding’ vermeldt: “*Voor visitaties van opleidingen die door meer dan vijf instellingen worden georganiseerd of wanneer in één visitatie clusters van opleidingen worden betrokken, kunnen deelcommissies worden samengesteld. Voor de samenstelling van de deelcommissies wordt gestreefd naar een overlapping van leden tussen de deelcommissies, bij voorkeur in hoofde van de voorzitter. De projectbegeleider bewaakt de consistentie tussen de deelcommissies en de gelijkaardige uitvoering.*”

3.3.4.2. Specifieke bedenkingen

Net als vorig werkjaar werd ook dit jaar vastgesteld dat er vaak problemen zijn om studentleden te vinden om in de visitatiecommissies zitting te nemen (met de aangepaste procedure zal dit in de toekomst hopelijk vlotter verlopen).

Vaak werd een samenstelling eerst zonder studentlid bekrachtigd in afwachting van het vinden van een geschikte kandidaat. Dit laatste is mogelijk, aangezien de procedure dit toelaat.

De Erkeningscommissie formuleert dan wel steeds de aanbeveling dat de visitatiecommissie zo spoedig mogelijk met een of meer student-leden wordt uitgebreid.

3.4. Dossiers aanvraag tijdelijke erkenning na een negatief accreditatiebesluit door de NVAO

3.4.1. Decretale context

Artikel 60bis van het decreet van 4 april 2003 betreffende de herstructurering van het hoger onderwijs in Vlaanderen¹⁵ voorziet naar de instellingen toe in de mogelijkheid tot aanvraag van een tijdelijke erkenning van een opleiding die een negatief accreditatiebesluit kreeg vanwege de Nederlands-Vlaamse Accreditatieorganisatie.

3.4.2. Korte omschrijving van de procedure

“Art. 60bis. § 1. Indien het accreditatiebesluit over een opleiding negatief is, kan het instellingsbestuur een aanvraag om een tijdelijke erkenning indienen bij de Vlaamse regering. De aanvraag wordt ingediend binnen een termijn van 30 kalenderdagen, die ingaat de dag na deze van bekendmaking van het accreditatiebesluit aan het instellingsbestuur. Bij de aanvraag is een gedetailleerd verbeteringsplan gevoegd waarin het instellingsbestuur op een toetsbare wijze aangeeft hoe het voornemens is de kwaliteit en het niveau te verbeteren.

§ 2. De Vlaamse regering neemt een besluit binnen een termijn van 3 maanden vanaf de ontvangst van de aanvraag. De termijn wordt berekend van maand tot maand en van dag tot dag. De dag van ontvangst van de aanvraag is in de termijn begrepen.

Het besluit treedt in werking met ingang van de dag waarop de vorige accreditatie of de erkenning als nieuwe opleiding vervalt.

Indien het besluit niet binnen de termijn van 3 maanden aan de instelling bekend is gemaakt, wordt het geacht positief te zijn.

§ 3. De duur van de tijdelijke erkenning varieert van 1 jaar tot maximum 3 jaar. In geval van impliciet positieve beslissing, wordt de tijdelijke erkenning geacht te zijn toegekend voor de door het instellingsbestuur gevraagde duur, die rekening dient te houden met de minimumduur van 1 jaar en de maximumduur van 3 jaar.

§ 4. De Vlaamse regering neemt het in § 2 bedoelde besluit op grond van een vergelijking van de voorgestelde verbeteringen met de vastgestelde tekorten. Zij oordeelt of de voorgestelde verbeteringen realistisch en haalbaar zijn en of ze van die aard zijn dat de opleiding bij realisatie ervan de toets inzake de aanwezigheid van voldoende generieke kwaliteitswaarborgen met goed gevolg zal kunnen doorstaan.

De Vlaamse regering wint voorafgaand aan het besluit het advies in van de Erkenningscommissie.

§ 5. De Vlaamse regering stelt de nadere procedure voor de tijdelijke erkenning op aanvraag vast.”

3.4.3. Adviezen van de Erkenningscommissie inzake aanvragen tot tijdelijke erkenning

---

¹⁵ Gewijzigd door art. V.10 van het decreet van 19 maart 2004 betreffende de rechtspositieregeling van de student, de participatie in het hoger onderwijs, de integratie van bepaalde afdelingen van het hoger onderwijs voor sociale promotie in de hogescholen en de begeleiding van de herstructurering van het hoger onderwijs in Vlaanderen .

De Erkenningscommissie ontving zes adviesaanvragen inzake verbeterplannen bij aanvragen tot tijdelijke erkenning van opleidingen.

In alle gevallen gaf de Erkenningscommissie een positief advies.

De Vlaamse Regering besliste bij alle aanvragen een tijdelijke erkenning toe te staan, steeds voor een periode van drie jaren.

Bijlage 8 van dit verslag bevat het sjabloon “Aanvraag tijdelijke Erkenning na negatief accreditatiebesluit”.

Een overzicht van de behandelde dossiers gaat als bijlage 9.

3.4.4. Evaluatie na behandeling van de dossiers vraag om advies bij het verbeterplan n.a.v. aanvraag tot tijdelijke erkenning van een opleiding na een negatief accreditatiebesluit

3.4.4.1. Algemene bedenking

De Erkenningscommissie is van oordeel dat, uiteraard indien aantoonbaar duidelijke stappen tot remediëring worden gezet, hier in principe een positieve houding dient te worden ingenomen.

Bij de visitatie, die na de overgangperiode van tijdelijke erkenning volgt, zal immers de kwaliteit van de opleiding opnieuw beoordeeld worden.

3.4.4.2. Specifieke bedenkingen

In een aantal dossiers nam de Erkenningscommissie in het advies de aanbeveling op om in een opvolgingscommissie te voorzien. Het voorstel om een opvolgingscommissie in het leven te roepen heeft tot doel om een interne kwaliteitsopvolging zeker te stellen. Blijkbaar worden deze verbeterplannen soms door externe bureaus opgesteld. Vandaar dat de Erkenningscommissie een verankering met de interne kwaliteitszorg absoluut noodzakelijk acht.

Bovendien kan bij een strak intern toezicht op de verbetertrajecten de vraag naar de noodzakelijke duur van de tijdelijke erkenning worden gesteld. Immers, indien er van een serieuze tussentijdse controle sprake is, kan de periode van tijdelijke erkenning tot 2 jaar worden bekort (een tijdelijke erkenning voor 1 jaar lijkt niet reëel).

3.5. Indicatieve voortgangstoets van de academisch gerichte opleidingen van de hogescholen in Vlaanderen

3.5.1. Decretale context

Artikel 124 van het decreet van 4 april 2003 betreffende de herstructurering van het hoger onderwijs in Vlaanderen¹⁶ bepaalt dat de indicatieve voortgangstoets wordt uitgevoerd onder verantwoordelijkheid van de Erkenningscommissie.

De decreetgever voorzag de voltooiing van de voortgangstoets eind van het jaar 2007. Echter, het decreet voorziet ook in de mogelijkheid tot wijziging¹⁷ van deze datum.

3.5.2. Korte omschrijving van de procedure

Art. 124 § 1: *De oorspronkelijke opleidingen en de omgevormde opleidingen die vermeld zijn in de lijst bedoeld in artikel 123, § 5, worden geacht geaccrediteerd te zijn tot en met het einde van het academiejaar dat aanvangt in het jaar na het jaar waarin het rapport van de externe beoordeling werd gepubliceerd als de publicatie van het rapport valt na 1 januari 2005.*

§ 2. De oorspronkelijke opleidingen en de omgevormde opleidingen die vermeld zijn in de lijst bedoeld in artikel 123, § 5, worden geacht geaccrediteerd te zijn tot en met het einde van het academiejaar dat aanvangt in het achtste kalenderjaar na het jaar waarin het rapport van de externe beoordeling werd gepubliceerd, indien de datum van publicatie valt tussen 1 januari 1998 en 31 december 2004.

Eind 2007 wordt op de opleidingen die voortkomen uit de omvorming van een basisopleiding van twee cycli op grond van het eerste lid, een indicatieve voortgangstoets uitgevoerd onder de verantwoordelijkheid van de Erkenningscommissie. Deze voortgangstoets evalueert de wetenschappelijke ondersteuning en de verwevenheid van het onderwijs met wetenschappelijk onderzoek voor de opleiding op grond van de situering van de actuele stand van deze elementen in het traject dat loopt vanaf het ogenblik van de omvorming tot aan het ogenblik waarop de in artikel 58 bedoelde voldoende generieke kwaliteitswaarborgen uiterlijk aanwezig moeten zijn. De Vlaamse regering bepaalt de methodologie en de criteria aan de hand waarvan de voortgangstoets wordt uitgevoerd. (ing. bij aanvullingsdecreet, inw. 01.01.2003)

§ 3. Alle overgangsaccreditaties bedoeld in de voorgaande paragrafen vervallen in ieder geval op het einde van het academiejaar 2012-2013.”

Het Besluit van de Vlaamse Regering van 7 maart 2008 tot vaststelling van de methodologie en de criteria van de voortgangstoets voor de academisch gerichte opleidingen van de hogescholen in Vlaanderen geeft uitvoering aan de decretale bepalingen terzake.

Dit besluit met de lijst van opleidingen aan de voortgangstoets onderworpen gaat als bijlage 10 bij dit verslag.

Uiteindelijk werd de werkwijze als volgt vastgelegd in hogervermeld besluit: *“Onder verantwoordelijkheid van de Erkenningscommissie wordt door de associaties een indicatieve voortgangstoets uitgevoerd op de opleidingen opgesomd in bijlage 1 bij dit besluit,…”*

---

¹⁶ Ingevoegd bij art. V.26 van het decreet van 19 maart 2004 betreffende de rechtspositieregeling van de student, de participatie in het hoger onderwijs, de integratie van bepaalde afdelingen van het hoger onderwijs voor sociale promotie in de hogescholen en de begeleiding van de herstructurering van het hoger onderwijs in Vlaanderen.

¹⁷ Art. 135 van het decreet van 4 april 2003 betreffende de herstructurering van het hoger onderwijs in Vlaanderen.

Dit betekent dat de uiteindelijke taak van de Erkenningscommissie inhield dat zij een meta-evaluatie diende uit te voeren van de academisering in het hoger onderwijs in Vlaanderen.

De evaluatie van het academiseringsproces gebeurde op drie niveaus.

1. De opleiding: de academiserende opleidingen maken een voortgangsverslag, dat de volgende onderwerpen beschrijft (artikel 3):
  - 1° de verwevenheid van het onderzoek met het onderwijs in het curriculum;
  - 2° de intensiteit van de onderzoeksactiviteiten van het personeel;
  - 3° de onderzoeks- en valorisatieoutput van het personeel, opgesplitst in de gangbare categorieën die gelden binnen het studiegebied;
  - 4° de inzet van financiële middelen;
  - 5° de onderzoeksinfrastructuur en –faciliteiten.
2. De associatie maakte op basis daarvan aan de Erkenningscommissie Hoger Onderwijs een evaluatierapport over dat volgende elementen bevat (artikel 5):
  - 1° een evaluatie van de voortgang van het academiseringsproces van de betrokken opleidingen;
  - 2° een evaluatie van de nog te realiseren voortgang;
  - 3° een evaluatie van het lopende onderzoeksbeleid en van de onderzoeksorganisatie van elke betrokken hogeschool;
  - 4° een toelichting bij het onderzoeksbeleid over de komende jaren.
3. De Erkenningscommissie maakte op basis daarvan (artikel 6):
  - 1° een meta-evaluatie van de voortgang van de academisering en een beoordeling van de ingediende evaluatierapporten van de associaties en brengt daartoe een plaatsbezoek aan elke associatie.

3.5.3. Evaluatie na meta-evaluatie voortgangstoets

3.5.3.1. Algemene bedenking

De wijze waarop de Erkenningscommissie haar opdracht heeft uitgevoerd, houdt nauw verband met de aard van de opdracht.

De opdracht van de Erkenningscommissie vormt de laatste van de hierboven beschreven schakels en situeert zich nadrukkelijk op meta-niveau.

De Erkenningscommissie voerde de meta-evaluatie uit op basis van de voortgangsrapporten die de associaties op basis van de individuele opleidingsrapporten hebben vervaardigd.

De Erkenningscommissie heeft dus vervolgens een meta-evaluatie opgesteld. Ze heeft niet de individuele opleidingsrapporten als basis genomen, wel het aan de gang zijnde proces van academisering.

Deze benadering verschilt in hoge mate van die van bijvoorbeeld visitatiecommissies, die de onmiddellijke confrontatie met de opleiding aangaan.

De Erkenningscommissie was gericht op het academiseringsproces als geheel.

Vandaar dat de Erkenningscommissie in haar rapport opmerkingen maakt over dit proces, de voorwaarden en het noodzakelijke kader hiervoor, de pijnpunten en de mogelijke risico's.

Dit alles met als doel om alle betrokkenen de mogelijkheid te bieden om bij te sturen waar dit noodzakelijk is.

De Erkenningscommissie bezorgde haar eindrapport op 14 november 2008 aan de minister van Onderwijs en Vorming.

3.5.3.2. Specifieke bedenkingen

Zoals hierboven gesteld, heeft de Erkenningscommissie een meta-evaluatie uitgevoerd op basis van de evaluatie door de associaties van de verschillende voortgangsrapportages van de verschillende opleidingen. De Erkenningscommissie is van oordeel dat de associaties deze taak met zorg hebben vervuld. Het eindrapport van de Erkenningscommissie Hoger Onderwijs formuleert enkele conclusies na haar werkzaamheden rond de voortgangstoets die hieronder worden weergegeven.

In dit jaarverslag herhaalt de Erkenningscommissie de conclusies:

3.5.3.2.1. Het academiseringstraject in algemene zin

1. Zoals hierboven al is gesteld, hebben de associaties naar het oordeel van de Erkenningscommissie hun rol van evaluerende instanties steeds met gepaste zorgvuldigheid ter hand genomen. De Erkenningscommissie meent dat bij de geëvalueerde opleidingen/instellingen de academisering naar behoren op de rails is gezet, en dat in een aantal gevallen zelfs opmerkelijke vooruitgang is geboekt. De Erkenningscommissie heeft in een aantal gevallen vastgesteld dat er sprake is van een nieuw elan; de nieuwe uitdaging die de academisering met zich mee heeft gebracht, heeft in een aantal gevallen zonder meer positief gewerkt.
2. Dit alles impliceert echter niet dat het academiseringstraject geen problemen zou kennen. Een aantal van deze problemen wordt hierna besproken. Eén meer algemene conclusie dient echter hier al ter sprake te worden gebracht, daar die namelijk op het gehele traject betrekking heeft. Zowel op basis van de ingediende stukken als op basis van de gesprekken met de associatiebesturen en de verantwoordelijken binnen de instellingen meent de Erkenningscommissie dat door de overheid op korte termijn helderheid dient te worden verschaft over zowel (a) de precieze einddoelen van het academiseringsproces, als (b) de bestuurlijke inbedding daarvan. De Erkenningscommissie stelt namelijk vast dat er grote verschillen bestaan tussen de instellingen ten aanzien van het gevolgde traject en de einddoelen die men voor ogen heeft. Dit is een weinig bevredigende situatie, die zo snel mogelijk dient te worden rechtgetrokken. Bijgevolg dringt de Erkenningscommissie bij de overheid aan op een snelle besluitvorming op dit punt.
3. Voorts komt het de Erkenningscommissie voor dat er in de sfeer van de voor de academisering beschikbare middelen niet steeds sprake is van maximale duidelijkheid. Een aantal associatiebesturen heeft zich, zowel in de schriftelijke rapportages als tijdens de door de Erkenningscommissie afgelegde plaatsbezoeken, zorgelijk uitgelaten over de financiële kaders van de operatie. De Erkenningscommissie meent dat door de overheid ook op dit punt op korte termijn helderheid dient te worden geboden.
4. De Erkenningscommissie maakt zich ook zorgen over de wijze waarop het academiseringstraject tot op heden doorgaans is ingevuld. Naar het oordeel van de Erkenningscommissie kenmerkt de concretisering van het academiseringstraject van de in dit verband relevante opleidingen zich niet zelden door een zekere eenzijdigheid: bij de instellingen gaat vrijwel steeds de meeste aandacht uit naar verhoging van de

onderzoeksoutput van de staf. Als zodanig is dit te begrijpen en het gaat hierbij ook zonder enige twijfel om een relevant aspect van het academiseringsproces. De Erkenningscommissie is echter van mening dat evenzeer ruim aandacht dient te worden besteed aan de opbouw en invulling van een anders vormgegeven curriculum. Aan deze dimensie van het academiseringstraject lijkt veelal minder aandacht te zijn besteed. De Erkenningscommissie is van mening dat de instellingen er goed aan zouden doen om in dit kader een bredere visie op het academiseringstraject te ontwikkelen.

Samenvattend rijst het volgende beeld op. Ook al kan de wijze waarop het academiseringstraject in de regel ter hand is genomen en gestalte heeft gekregen niet anders dan als positief worden beoordeeld, toch bestaat nog altijd het reële gevaar dat het academiseringstraject een uiteindelijk weinig bevredigende afloop zal kennen. Dit gevaar ligt niet alleen besloten in onduidelijkheden over de precieze einddoelen, de bestuurlijke inkadering hiervan, en de beschikbare middelen, maar ook in een te beperkte visie op en invulling van het academiseringsproces zelf.

3.5.3.2.2. De universitaire inkadering van het academiseringstraject

1. De academisering van de hier centraal staande opleidingen dient gestalte te krijgen door middel van een actieve betrokkenheid van de binnen de associatie aanwezige universiteit. De Erkenningscommissie heeft vastgesteld dat dit uitgangspunt in de regel tot goede resultaten heeft geleid. Het zou echter onverstandig zijn om de ogen te sluiten voor het feit dat zich hier ook problemen voordoen. Soms is de relatie tussen de vakgebieden van de hogescholen en de pendant uit de academische instelling niet duidelijk, soms zelfs afwezig. In andere gevallen rijst de vraag of de universiteit in kwestie wel uitgebreid genoeg is om het academiseringstraject in de volle breedte te steunen. In weer andere gevallen is de scheidslijn tussen de toegepaste wereld van het hogeschoolvak en de academische wereld van de universitaire pendant dermate groot, dat van feitelijke steun vanuit de universiteit in de praktijk slechts weinig terecht komt.
2. Hoe serieus de academisering in een aantal gevallen ook ter hand is genomen, het probleem van het (te) beperkte volume is breed aanwezig. Niet zelden wordt het onderzoek slechts door enkele stafleden (soms zelfs maar één staflid) uitgevoerd, met als gevolg dat de uiteindelijke bandbreedte van dit onderzoek (bijvoorbeeld met het oog op scriptie-onderwerpen) uiterst beperkt is. De Erkenningscommissie stelt met enige zorg vast dat deze kwestie op instellingsniveau lang niet altijd wordt onderkend.
3. Zoals in zekere zin te verwachten was, zijn de verschillen tussen de verschillende vakgebieden op het punt van de academisering aanzienlijk. Voor sommige vakgebieden geldt dat nog een lange weg is te gaan, terwijl in andere vakgebieden de academisering een veel voorspoediger verloop kent.
4. In een aantal gevallen neemt het zittend personeel te weinig deel aan de nagestreefde academisering. Hoe begrijpelijk dit ook mag zijn, hier kunnen gemakkelijk problemen ontstaan. Niet zelden is het onderzoek in handen van een beperkt aantal – nieuwe – stafleden, terwijl de zittende staf verreweg het grootste deel van het onderwijs blijft verzorgen. In dit soort gevallen wortelt het onderwijs bijgevolg slechts in zeer beperkte mate in onderzoek. De Erkenningscommissie constateert dat dit laatste samenhangt met het feit dat veelal het beleid te weinig gericht is geweest om het zittend personeel een duidelijker rol in het

academiseringstraject te geven. Ook al doen zich hier uitzonderingen voor, toch valt op dat er slechts zelden sprake is van een gericht beleid om het zittend personeel bij te scholen, om te scholen, etc. De Erkenningscommissie stelt vast dat te vaak een afwachtend en berustend personeelsbeleid is gevoerd.

5. Veelvuldig wordt gesteld dat de te academiseren opleidingen op de een of andere manier hun eigen karakter moeten behouden, al was het alleen maar omdat ofwel het afnemend veld ofwel de student daar behoefte aan heeft. De Erkenningscommissie stelt vast dat tot op heden 'de eigenheid' van de te academiseren opleidingen in een aantal gevallen te vaag is gebleven en dat de voor deze opleidingen specifieke criteria ('Wat zijn de einddoelen?', 'Wat zijn de precieze eisen voor de scriptie?', etc.) ontbreken. Hier dient op korte termijn duidelijkheid te worden geschapen, ook de studenten hebben daar recht op. Bij sommige opleidingen zijn de criteria waaraan de academisering dient te voldoen, nog duidelijk in ontwikkeling, bijvoorbeeld bij opleidingen in de sfeer van ontwerp of de kunsten. Zonder hier verder een oordeel over uit te spreken constateert de Erkenningscommissie dat de instellingen hier voor uiteenlopende oplossingen kiezen. Ook op dit punt is op termijn duidelijkheid geboden.

OVERZICHT VAN DE BIJLAGEN BIJ DIT VERSLAG

- Bijlage 1:** - Ministerieel Besluit van 11 april 2008 betreffende de aanstelling van een lid van de Erkenningscommissie in het hoger onderwijs
- Ministerieel besluit van 11 december 2008 betreffende de aanstelling van twee leden van de Erkenningscommissie in het hoger onderwijs
- Bijlage 2:** Sjabloon ‘Aanvraag tot wijziging van de benaming van een opleiding, van de onderwijstaal of van de aard (statuut) van een opleiding’
- Bijlage 3:** Overzicht van de behandelde dossiers aanvragen tot wijziging van de benaming van een opleiding, van de onderwijstaal of van de aard (statuut) van een opleiding
- Bijlage 4:** - Sjabloon ‘Aanvraagdossier ambtshalve geregistreerde opleidingen: macrodoelmatigheidstoets, toets nieuwe opleidingen’
- Toelichting bij de procedure voor het beoordelen van de macrodoelmatigheid van nieuwe opleidingen voor ambtshalve geregistreerde opleidingen
- Bijlage 5:** Overzicht van de behandelde dossiers aanvraag macrodoelmatigheidstoets bij aanvraag nieuwe opleiding
- Bijlage 6:** Besluit van de Erkenningscommissie Hoger Onderwijs van 20 oktober 2004 tot vaststelling van de criteria voor bekrachtiging van de samenstelling van visitatiecommissies voorgesteld door de Vlaamse Interuniversitaire Raad en de Vlaamse Hogescholenraad
- Bijlage 7:** Overzicht van de behandelde dossiers aanvraag bekrachtiging samenstelling visitatiecommissies
- Bijlage 8:** Sjabloon ‘Aanvraag tijdelijke erkenning na negatief accreditatiebesluit’

Bijlage 9: Overzicht van de behandelde dossiers aanvraag tijdelijke erkenning na een negatief accreditatiebesluit

Bijlage 10: Besluit van de Vlaamse Regering tot vaststelling van de methodologie en de criteria van de voortgangstoets voor de academisch gerichte opleidingen van de hogescholen in Vlaanderen

BIJLAGE 1:

*Ministerieel besluit van 11 april 2008 betreffende de aanstelling van een lid
van de Erkenningscommissie in het hoger onderwijs*
*Ministerieel besluit van 11 december 2008 betreffende de aanstelling van twee
leden van de Erkenningscommissie in het hoger onderwijs*

**Ministerieel besluit betreffende de aanstelling van een lid van de
Erkenningscommissie in het hoger onderwijs**

DE VLAAMSE MINISTER VAN WERK, ONDERWIJS EN VORMING

Gelet op het decreet van 4 april 2003 betreffende de herstructurering van het hoger onderwijs in Vlaanderen;

Gelet op het besluit van de Vlaamse Regering van 6 februari 2004 betreffende de samenstelling en de werking van de Erkenningscommissie;

Gelet op het besluit van de Vlaamse Regering van 20 december 2006 houdende benoeming van de leden van de Erkenningscommissie in het hoger onderwijs;

BESLUIT:

Artikel 1. Prof. dr. Catharina Bruggeman, hoogleraar aan het Maastricht Universitair Medisch Centrum van de Universiteit Maastricht in Nederland, wordt tot lid van de Erkenningscommissie benoemd voor een periode die ingaat op 1 april 2008 en eindigt op 30 november 2009.

Art. 2. Dit besluit treedt in werking op 1 april 2008.

Brussel, ...

De Vlaamse minister van Werk, Onderwijs en Vorming,

Frank VANDENBROUCKE

**Ministerieel besluit betreffende de aanstelling van twee leden van de
Erkenningscommissie in het hoger onderwijs**

DE VLAAMSE MINISTER VAN WERK, ONDERWIJS EN VORMING

Gelet op het decreet van 4 april 2003 betreffende de herstructurering van het hoger onderwijs in Vlaanderen;

Gelet op het besluit van de Vlaamse Regering van 6 februari 2004 betreffende de samenstelling en de werking van de Erkenningscommissie;

Gelet op het ministerieel besluit van 20 december 2006 houdende benoeming van de leden van de Erkenningscommissie in het hoger onderwijs;

Gelet op het ministerieel besluit van 11 april 2008 betreffende de aanstelling van een lid van de Erkenningscommissie in het hoger onderwijs;

BESLUIT:

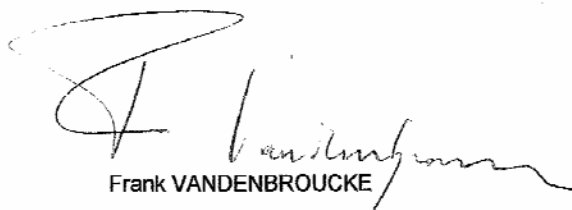
Artikel 1. De volgende personen worden tot lid van de Erkenningscommissie in het hoger onderwijs benoemd, voor een periode die ingaat op 1 januari 2009 en eindigt op 30 november 2009:

- 1° Mevrouw Greetje van den Bergh, zelfstandig adviseur en interim-bestuurder;
- 2° Dr. Kathleen Schlusmans, programmamanager Instellingsbreed Programma Onderwijs (IPO) van de Open Universiteit Nederland.

Art. 2. Dit besluit treedt in werking op 1 januari 2009.

Brussel, ... 11 april 2008

De Vlaamse minister van Werk, Onderwijs en Vorming,

Frank VANDENBROUCKE

BIJLAGE 2:

*Sjabloon ‘Aanvraag tot wijziging van de benaming van een
opleiding, van de onderwijstaal of van de aard (statuut) van een opleiding’*

Aanvraag tot wijziging van de benaming van een opleiding, van de onderwijstaal of van de aard (statuut) van een opleiding.

Modaliteiten van indiening

Aanvragen worden ten laatste op 1 april voorafgaand aan het academiejaar waarin de wijziging zou ingaan ingediend bij de voorzitter van de, Erkenningscommissie Hoger Onderwijs – Hendrik Consciencegebouw – Koning Albert II-laan 15, 7A5 te 1210 Brussel. De aanvraag moet ingediend worden in twee exemplaren.

Aanvragen kunnen ook ingediend worden per mailbericht, te richten aan het secretariaat van de Erkenningscommissie:
beatrijs.craps@ond.vlaanderen.be

Voor opleidingen die door meerdere instellingen gezamenlijk wordt aangeboden, moet de aanvraag ondertekend worden namens alle aanbiedende instellingen of moet de instemming van alle instellingen blijken uit een schriftelijke bevestiging.

Inhoud van het dossier

1) Algemene gegevens

- a) naam van de instelling
- b) benaming van de opleiding
- c) adres van de instelling
- d) tel/fax van de instelling
- e) e-mailadres van de instelling
- f) website van de instelling
- g) naam en functie contactpersoon
- h) tel nr. contactpersoon
- i) e-mailadres van contactpersoon

2) Gegevens Hoger Onderwijsregister

Vermeld alle gegevens die op het ogenblik van de aanvraag voorkomen in het Hoger Onderwijsregister en vermeld daarnaast in vette letters alle gevraagde wijzigingen; hierbij moeten ook de eventuele wijzigingen in de doelstellingen van de opleiding worden vermeld.

3) Motivering van de aanvraag tot wijziging

- a) Indien het een aanvraag betreft tot wijziging van de benaming.
Motiveer de gevraagde wijziging van benaming rekening houdend met volgende aandachtspunten:
  - overeenstemming met doelstellingen en programma van de opleiding;
  - eventueel verwijzing naar beroep(en) waartoe de opleiding toegang kan geven;
  - herkenbaarheid van de opleiding tegenover andere opleidingen;
  - betere transparantie in samenhang met andere opleidingsbenamingen.
- b) Indien het een wijziging van de onderwijstaal betreft.
Motiveer de gevraagde wijziging:
  - verwijst naar de bepalingen van art. 91 van het structuurdecreet van 4 april 2003;
  - omschrijf het beoogde doelpubliek van de opleiding;
  - geef aan in welke mate zulks verandert t.o.v. de huidige situatie.
- c) Indien het een wijziging in de aard (statuut) van de opleiding (bv. een master-na-master of een bachelor-na-bachelor die gewijzigd wordt in een initiële master of een initiële bachelor) .
Motiveer de gevraagde wijziging:
  - licht de doelstellingen van het gewijzigde programma toe;
  - omschrijf het beoogde doelpubliek van de opleiding;

- vermeld de toegangsvoorwaarden van de opleiding.

4) Programma van de opleiding

Geef het volledig thans geldende programma van de opleiding met de opleidingsonderdelen weer en daarnaast het eventueel gewijzigde programma dat zal aangeboden worden bij invoering van de gevraagde wijziging, of geef aan welke recente wijzigingen in het programma de gevraagde wijziging van benaming, opleidingstaal of aard van de opleiding rechtvaardigen.

Goedgekeurd door de Erkenningscommissie op 31 januari 2007

BIJLAGE 3:

Overzicht van de behandelde dossiers aanvragen tot wijziging van de benaming van een opleiding, van de onderwijstaal of van de aard (statuut) van een opleiding

Overzicht van de behandelde dossiers aanvragen tot wijziging van de benaming van een opleiding, van de onderwijstaal of van de aard (statuut) van een opleiding 2008 (18)

UNIVERSITEITEN (14)

KULEUVEN (7)

Wijziging aard:

Master of International Business Economics (indaling ManaMa tot initiële master)

Master of Financial Economics (indaling ManaMa tot initiële master)

Naamswijziging:

Master in recht, religie en samenleving, wijzigen naar **Master in de samenleving, , recht en religie**

Master on Law, Religion and Society naar **Master of Society, Law and Religion**

Wijziging onderwijstaal:

Master in de literatuurwetenschappen, organisatie van Engelstalige equivalent **Master of Literary Studies**

Master in de toegepaste economische wetenschappen, organisatie van een Engelstalige variant **Master of Business Economics**

Master in het informatiemanagement, organisatie van een Engelstalige equivalent **Master of Information Management**

UANTWERPEN (5)

Naamswijziging:

Master in de internationale politiek, wijzigen naar ‘**Master in de vergelijkende en Europese politiek**’

Master of Governance and development in Sub-Sahara Africa, wijzigen naar ‘**Master of Governance and Development**’

Wijziging aard:

Master in de maritiene wetenschappen (indaling ManaMa tot initiële master)

Master in de internationale betrekkingen en diplomatie (indaling ManaMa tot initiële master)

Engelstalige equivalent

Master in de toegepaste economische wetenschappen, verzoek Engelstalige equivalent ‘**Master of Applied Economic Sciences: business administration**’

VUB (2)

Naamswijziging:

van het Ma-na-Ma-programma Master of International and Comparative law, naar **Master of International and European Law**

Wijziging van statuut:

van de Ma-na-Ma-opleiding Human Ecology, naar **initiële master en toevoeging aan de bestaande initiële master Human Ecology.**

HOGESCHOLEN (4)

HOWEST (1)

Naamswijziging:

‘professioneel gerichte bachelor in de architectuur-assistentie’, wijzigen naar ‘**professioneel gerichte bachelor in de toegepaste architectuur**’

HOGESCHOOL GENT (1)

Engelstalig equivalent voor de Master in de muziek, nl. Master of Music

EHSAL (2)

Naamswijziging

Master in de bedrijfseconomie en in het –beleid, wijzigen naar **Master in de internationale bedrijfseconomie en in het –beleid**

Master of Economics and Management, wijzigen naar **Master of International Economics and Management**

BIJLAGE 4:

- Sjabloon 'Aanvraagdossier ambtshalve geregistreeerde opleidingen: macrodoelmatigheidstoets, toets nieuwe opleidingen

- Toelichting bij de procedure voor het beoordelen van de macrodoelmatigheid van nieuwe opleidingen voor ambtshalve geregistreeerde opleidingen

BIJLAGE 1: SJABLOON Aanvraagdossier ambtshalve geregistreerde instellingen

macrodoelmatigheidstoets

toets nieuwe opleidingen

Opzet en structuur

De sjabloon van het aanvraagdossier ambtshalve geregistreerde instellingen is zo opgevat dat ze gebruikt kan worden zowel voor de aanvraag van de Macrodoelmatigheidstoets bij de Erkenningscommissie als voor de aanvraag van de Toets nieuwe opleiding bij de NVAO. Dit model werd opgesteld in overleg tussen de NVAO en de Erkenningscommissie.

De informatie onder rubriek II die uitsluitend bedoeld is voor de Macrodoelmatigheidstoets hoeft niet opgenomen te worden in de aanvraag voor de Toets Nieuwe Opleidingen.

Voor de aanvraag van de Macrodoelmatigheidstoets moet volgende informatie worden verstrekt:

- de informatiegegevens vermeld onder rubriek I - DE INSTELLING EN DE NIEUWE OPLEIDING
- de informatiegegevens gevraagd onder rubriek II – INFORMATIE ENKEL BESTEMD VOOR DE MACRODOELMATIGHEIDSTOETS;
- een aantal informatiegegevens gevraagd onder rubriek III –MOTIVERING VAN HET VOORSTEL VAN NIEUWE OPLEIDING. (zie verder)

Voor de aanvraag van de Toets nieuwe opleidingen moet volgende informatie worden verstrekt:

- de informatiegegevens vermeld onder rubriek I – DE INSTELLING EN DE NIEUWE OPLEIDING;
- de informatiegegevens vermeld onder rubriek III –MOTIVERING VAN HET VOORSTEL VAN NIEUWE OPLEIDING.

De inhoud van de onderwerpen, facetten en criteria van het beoordelingskader is ter informatie toegevoegd aan dit document, maar hoeft niet te worden opgenomen in het aanvraagdossier.

I. de instelling en de nieuwe opleiding

1. de instelling¹⁸ die de nieuwe opleiding aanvraagt en de vestiging(en) waar de opleiding zal worden aangeboden in geval van erkenning
  - a. naam instelling:
  - b. aard instelling (ambtshalve geregistreerd / niet-ambtshalve geregistreerd):
  - c. adres instelling:
  - d. vestiging(en) opleiding:
  - e. tel/fax instelling:
  - f. e-mailadres instelling:
  - g. website:
  - h. naam en functie contactpersoon:
  - i. tel contactpersoon:
  - j. e-mail contactpersoon:
2. de naam van de nieuwe opleiding
3. de afstudeerrichtingen in voorkomend geval
4. de onderwijstaal gebruikt in de nieuwe opleiding
5. niveau en oriëntatie:
  - a. professioneel gerichte bachelor
  - b. bachelor na bachelor
  - c. academisch gerichte bachelor
  - d. master
  - e. master na master
6. de doelstellingen en de eindtermen van de nieuwe opleiding

¹⁸ Als meerdere instellingen bij de nieuwe opleiding worden betrokken, dan moeten de gegevens van alle instellingen worden vermeld. Bij voorkeur wordt slechts één contactpersoon genoemd.

7. het studiegebied of (delen van) studiegebieden
8. nieuwe opleiding voor Vlaanderen: ja/nee
9. nieuwe opleiding enkel voor de instelling: ja/nee
10. de studieomvang van de nieuwe opleiding uitgedrukt in studiepunten
11. de graad waartoe de nieuwe opleiding leidt, de kwalificatie van de graad en in voorkomend geval de specificatie van de graad
12. in voorkomend geval de titel die houders van de graad van deze nieuwe opleiding kunnen voeren
13. de aansluitingsmogelijkheden en de mogelijke vervolgoedingen, de vereiste vooropleidingen en toegangsvoorwaarden, zoals bedoeld in het Hoger Onderwijsregister en rekening houdend met de toelatingsvoorwaarden voorgeschreven in Hoofdstuk III, Afdeling 3 van het structuurdecreet ;
  - a) wat de opleidingen betreft aangevraagd door universiteiten en hogescholen :
    - 1) voor een bachelorsopleiding in het hoger professioneel onderwijs :
      - a) de bachelorsopleiding(en) die er rechtstreeks op volgen met de bijkomende voorwaarden ;
      - b) de mastersopleidingen die erop volgen met de bijkomende voorwaarden bedoeld in artikel 66, § 6 ;
      - c) de vermelding: "geen vervolgoeding" ;
    - 2) voor een bachelorsopleiding in het academisch onderwijs c.q. afstudeerrichting binnen een bachelorsopleiding in het academisch onderwijs :
      - a) de mastersopleiding(en) die er rechtstreeks op aansluiten overeenkomstig artikel 66, §2, eerste volzin ;
      - b) c.q. de mastersopleiding(en) die er op aansluiten overeenkomstig artikel 66, § 2, tweede volzin ;
      - c) eventueel de andere mastersopleiding(en) ;
      - d) c.q. de vermelding "geen rechtstreekse vervolgoeding" ;
    - 3) voor een mastersopleiding :
      - a) de bachelorsopleiding c.q. afstudeerrichting waarop de mastersopleiding rechtstreeks aansluit ;
      - b) in voorkomend geval: de bachelorsopleiding(en) c.q. afstudeerrichting(en) waarop de mastersopleiding aansluit overeenkomstig artikel 66, §2, tweede volzin ;
      - c) in voorkomend geval: de bachelorsopleiding(en) bedoeld in artikel 66, §6 ;
      - d) eventueel de andere bachelors-opleiding(en) ;
      - e) in voorkomend geval: de mastersopleidingen die erop volgen overeenkomstig artikel 66, §5 ;
      - f) in voorkomend geval: de mastersopleidingen die erop volgen met de bijkomende voorwaarden bedoeld in artikel 66, §5 ;
    - 4) voor een mastersopleiding die volgt op een andere mastersopleiding :
      - a) de mastersopleiding(en) waarop de mastersopleiding volgt ;
      - b) eventueel de andere mastersopleidingen met de bijkomende voorwaarden ;
    - 5) voor een bachelorsopleiding die volgt op een bachelorsopleiding :
      - a) de bachelorsopleiding(en) waarop de bachelorsopleiding volgt ;
      - b) eventueel de andere bachelorsopleidingen met de bijkomende voorwaarden.
  - b) wat de nieuwe opleidingen betreft aangeboden door de andere instellingen voor hoger onderwijs: de voor de studenten nuttige gegevens met betrekking tot de vooropleidingseisen en de mogelijke vervolgoedingen binnen de instellingen zelf.
14. het academiejaar waarin de opleiding in geval van erkenning voor het eerst zal worden aangeboden:
15. desgevallend het positief advies van de associatie waarvan de instelling lid is: ja/nee

16. in voorkomend geval het positief oordeel over de macrodoelmatigheid: ja/nee
a. datum oordeel:
17. bewijs van betaling voor aanvraag Toets nieuwe opleiding (5000 euro)

De bewijsstukken met betrekking tot de punten 15 en wat de Toets nieuwe opleidingen betreft 16 en 17 moeten worden toegevoegd aan het informatiedossier.

II. INFORMATIE ENKEL BESTEMD VOOR DE MACRODOELMATIGHEIDSTOETS

1. Situering van de voorgestelde opleiding in het bestaande aanbod van opleidingen in de instelling, in de associatie en in Vlaanderen, met aanduiding van differentiëring tegenover andere gelijkaardige of verwante opleidingen.
2. Maatschappelijke relevantie van de opleiding
  - a. Beschrijving van de voldoende en naar verwachting duurzame behoefte op de arbeidsmarkt voor de voorgestelde opleiding;
  - b. Beschrijving van eventuele andere elementen van maatschappelijke relevantie buiten deze van de behoeften op de arbeidsmarkt;
  - c. Beschrijving van eventuele belangrijke wetenschappelijke ontwikkelingen waarvan de voortzetting en verspreiding de opleiding verantwoordt;
  - d. Beschrijving van eventuele bijzondere motieven van internationale samenwerking of bijzondere mogelijkheden voor de aantrekking of uitwisseling van studenten op internationaal vlak.
3. Doelmatigheid van het aanbieden van de opleiding
  - a. Concrete raming van studentenaantallen die kunnen verwacht worden voor de opleiding, met nauwkeurige aanduiding van hypothesen en werkwijze (desgevallend met een minimum- en een maximumverwachting);
  - b. Inschatting van verwachte effecten op aantallen studenten in andere opleidingen in de eigen en andere instellingen;
  - c. Opgave van eventuele specifieke redenen voor regionale spreiding van deze opleiding en/of verwante opleidingen;
  - d. Opgave van eventuele specifieke andere motiveringen voor bijkomend aanbod van de opleiding, zoals bv levensbeschouwelijke aspecten en gelijkaardige motieven.
4. Aanduiding hoe de opleiding past in het bevoegdheids- en deskundigheidsprofiel van de instelling en eventueel de associatie(aansluiting bij bestaande opleidingen en aanwezige deskundigheid)
5. Vermelding van eventueel overleg tussen instellingen op lokaal of regionaal vlak, binnen de associatie of op een hoger niveau aangaande het opleidingsaanbod in deze of verwante opleidingen en resultaat daarvan.

Naast deze informatiegegevens moeten voor de aanvraag van de Macrodoelmatigheidstoets eveneens aangeleverd worden de informatiegegevens gevraagd in rubriek III. MOTIVERING VAN HET VOORSTEL VAN NIEUWE OPLEIDING onder de punten:

- 1.2. Beschrijving doelstellingen opleiding naar domeinspecifieke eisen
- 2.1. Beschrijving programma mbt eisen professionele/academische gerichtheid
- 2.2. Beschrijving relatie tussen doelstellingen en programma
- 2.5. Beschrijving toelatingsvoorwaarden
- 3.2. Beschrijving personeelsformatie (kwantiteit)
- 3.3. Beschrijving personeelsformatie (kwaliteit)
- 4.1. Beschrijving materiële voorzieningen
- 6.1. Afstudeergarantie
- 6.2. Investerings
- 6.3. Beschrijving financiële voorzieningen

III. Motivering van HET VOORSTEL VAN nieuwe opleiding

Beschrijving van de nieuwe opleiding aan de hand van de 6 onderwerpen en de facetten uit het Toetsingskader. Per facet is in een kader de letterlijke tekst uit het Toetsingskader overgenomen.

In geval van flexibilisering van de nieuwe opleiding is door de opleiding aangegeven hoe deze flexibilisering gestalte wordt gegeven. Per relevant onderwerp en facet is ook aangegeven hoe de kwaliteit van de opleiding in geval van flexibilisering wordt gegarandeerd.

1. Doelstellingen opleiding

In de opleidingsdoelstellingen beschrijft de instelling voor de nieuwe opleiding de eindkwalificaties die de afgestudeerden moeten bereiken aan het eind van de bachelor- of mastersopleiding. De doelstellingen geven een goed beeld van de kennis, de vaardigheden en de attitudes die de studenten tijdens het opleidingstraject moeten verwerven.

De algemene opleidingsdoelstellingen die de eindkwalificaties van de afgestudeerden beschrijven, krijgen vervolgens concreet vorm in een opleidingsprogramma en in meer specifieke doelstellingen op het niveau van de opleidingsonderdelen (zie hiervoor Onderwerp 2: Programma en meer bepaald facet 2.1: Relatie tussen doelstellingen en inhoud van het programma).

1.0. Algemene beschrijving van de opleiding

Aan te leveren informatie:

- Beknopte beschrijving en situering van de nieuwe opleiding en het opleidingsprogramma

1.1. Beschrijving doelstellingen opleiding naar niveau en oriëntatie

Aan te leveren informatie

- Beschrijving doelstellingen en relatie tot onderstaand facet 1.1. en bijhorende criteria
  - specifieke afstemming op toetsingseisen, in het bijzonder wat beoogde eindkwalificaties van studenten betreft naar niveau (bachelor/master) en oriëntatie (professioneel / academisch), zoals beschreven in onderstaand facet.

Facet 1.1. Niveau en oriëntatie opleiding

- professioneel gerichte bachelor
- academisch gerichte bachelor
- master

Professioneel gerichte bachelor

De opleidingsdoelstellingen zijn erop gericht de student te brengen tot:

- het beheersen van algemene competenties als denk- en redeneervaardigheid, het verwerven en verwerken van informatie, het vermogen tot kritische reflectie en projectmatig werken, creativiteit, het kunnen uitvoeren van eenvoudige leidinggevende taken, het vermogen tot communiceren van informatie, ideeën, problemen en oplossingen, zowel aan specialisten als aan leken en een ingesteldheid tot levenslang leren;
- het beheersen van algemene beroepsgerichte competenties als teamgericht kunnen werken, oplossingsgericht kunnen werken in de zin van het zelfstandig kunnen definiëren en analyseren van complexe probleemsituaties in de beroepspraktijk en het kunnen ontwikkelen en toepassen van zinvolle oplossingsstrategieën, en het besef van maatschappelijke verantwoordelijkheid samenhangend met de beroepspraktijk;
- het beheersen van beroepsspecifieke competenties op het niveau van een beginnend beroepsbeoefenaar.

Academisch gerichte bachelor

De opleidingsdoelstellingen zijn erop gericht de student te brengen tot:

- het beheersen van algemene competenties als denk- en redeneervaardigheid, het verwerven en verwerken van informatie, het vermogen tot kritische reflectie, creativiteit, het kunnen uitvoeren van eenvoudige managementtaken, het vermogen tot communiceren van informatie, ideeën, problemen en oplossingen, zowel aan specialisten als aan leken en een ingesteldheid tot levenslang leren;
- het beheersen van algemene wetenschappelijke competenties als een onderzoekende houding, kennis hebben van onderzoeksmethoden en –technieken en deze adequaat kunnen toepassen,

het vermogen om de relevante data te verzamelen die een oordeelsvorming over maatschappelijke, wetenschappelijke en ethische vraagstukken kunnen sturen, een appreciatie van de onzekerheid, de ambiguïteit en de grenzen van de kennis en de vaardigheid tot het probleemgestuurd initiëren van onderzoek;

- het begrip van de wetenschappelijk-disciplinaire basiskennis eigen aan een bepaald domein van de wetenschappen of de kunsten, een systematische kennis van de kernelementen van een discipline met inbegrip van het verwerven van coherente en gedetailleerde kennis deels geïnspireerd door de nieuwste ontwikkelingen van de discipline en een begrip van de structuur van het vakgebied en de samenhang met andere vakgebieden.

Master

De opleidingsdoelstellingen zijn erop gericht de student te brengen tot:

- het beheersen van algemene competenties op een gevorderd niveau als het vermogen om op een wetenschappelijke wijze te denken en te handelen, het om kunnen gaan met complexe problemen, het kunnen reflecteren op het eigen denken en werken en het kunnen vertalen van die reflectie naar de ontwikkeling van meer adequate oplossingen, het vermogen tot het communiceren van het eigen onderzoek en probleemoplossingen met vakgenoten en leken en het vermogen tot oordeelsvorming in een onzekere context;
- het beheersen van algemene wetenschappelijke competenties op een gevorderd niveau als het kunnen gebruiken van methoden en technieken in onderzoek, het kunnen ontwerpen van onderzoek, het kunnen toepassen van paradigma's in het domein van de wetenschappen of kunsten en het kunnen aanduiden van de grenzen van paradigma's, het vermogen tot originaliteit en creativiteit met het oog op het continu uitbreiden van de kennis en inzichten en het samen kunnen werken in een multidisciplinaire omgeving;
- een gevorderd begrip en inzicht in de wetenschappelijk-disciplinaire kennis eigen aan een bepaald domein van de wetenschappen of de kunsten, inzicht hebben in de nieuwste kennis van het vakgebied of delen ervan, in staat zijn om de wijze waarop de theorievorming beweegt te volgen en te interpreteren, in staat zijn om in één of enkele delen van het vakgebied een originele bijdrage aan de kennis te leveren en het bezitten van specifieke bij het vakgebied horende vaardigheden als ontwerpen, onderzoeken, analyseren en diagnosticeren;
- hetzij het beheersen van de competenties nodig voor het zelfstandig kunnen verrichten van wetenschappelijk onderzoek of de zelfstandige beoefening van de kunsten op het niveau van een beginnend onderzoeker of kunstenaar, hetzij het beheersen van de algemene en specifieke beroepsgerichte competenties nodig voor de zelfstandige aanwending van wetenschappelijke of artistieke kennis op het niveau van een beginnend beroepsbeoefenaar.

1.2. Beschrijving doelstellingen opleiding naar domeinspecifieke eisen

Aan te leveren informatie:

- Beschrijving doelstellingen en relatie tot onderstaand facet en criteria:
  - Beschrijving domeinspecifiek referentiekader voor nieuwe opleiding
    - Aansluiting bij nationale en internationale eisen
    - Aansluiting bij eisen beroepenveld en aanduiding hoe het domeinspecifieke referentiekader is afgestemd met het relevante beroepenveld. Bij voorkeur een onderzoeksverslag over de steun uit het brede werkveld en/of over de aansluiting bij internationale eisen
    - Beschrijving van specifieke beroepssituaties waarin een beginnend afgestudeerde kan terechtkomen
    - Aansluiting bij beroepsreglementering/regelgeving (in voorkomend geval)
- Profileren en differentiatie van de nieuwe opleiding ten opzichte van bestaande binnenlandse en/of buitenlandse opleidingen naar opleidingsdoelstellingen en in relatie tot de eigen visie op het beroep/de discipline, gezien recente evoluties en te verwachten ontwikkelingen
- Beschrijving van specifieke beroepen of beroepssituaties waarin een afgestudeerde uit de nieuwe opleiding als beginnend beroepsbeoefenaar terecht kan komen
- Indien sprake is van flexibele, vraaggestuurde of open curricula, beschrijving van de wijze waarop doelstellingen worden geformuleerd en/of bewaakt.

Facet 1.2. Domeinspecifieke eisen

De doelstellingen van de opleiding (uitgedrukt in eindkwalificaties) sluiten aan bij de eisen die door (buitenlandse) vakgenoten en het relevante beroepenveld gesteld worden aan een opleiding in het

betreffende domein (vakgebied/discipline en/of beroepspraktijk of kunstpraktijk). Ze zijn, ingeval van gereguleerde beroepen, in overeenstemming met de reglementering of regelgeving ter zake.

Voor professioneel gerichte bachelorsopleidingen zijn de eindkwalificaties getoetst bij het relevante beroepenveld.

Voor academisch gerichte bachelorsopleidingen en mastersopleidingen zijn de eindkwalificaties ontleend aan eisen vanuit de wetenschappelijke en/of artistieke discipline, de internationale wetenschapsbeoefening en voor daarvoor in aanmerking komende opleidingen de praktijk in het relevante beroepenveld.

2. Programma

De uitwerking en de uitvoering van het programma moeten aansluiten bij en bijdragen aan de gemaakte keuzes voor het didactische concept en de algemene doelstellingen van de nieuwe opleiding (= de nagestreefde eindkwalificaties van de afgestudeerde). Die algemene opleidingsdoelstellingen moeten aldus overtuigend in het programma zijn geconcretiseerd, voornamelijk door een consequente vertaling van de algemene opleidingsdoelstellingen in de meer concrete doelstellingen van de opleidingsonderdelen.

In het didactische concept van de nieuwe opleiding expliciteert de instelling in grote lijnen hoe zij het leerproces zal vormgeven en ondersteunen, en hoe de opleidingsdoelstellingen binnen de gegeven randvoorwaarden op de best mogelijke manier kunnen worden gerealiseerd.

2.1. Beschrijving programma mbt eisen professionele/academische gerichtheid

Aan te leveren informatie:

- Beschrijving van het programma op hoofdlijnen, met aanduiding van de operationalisering wat betreft de gerichtheid
- Beschrijving van het curriculum waarvan minimaal het eerste jaar in detail (beschrijving per opleidingsonderdeel van doelstellingen, onderwijsvorm, studieomvang, beoordelingsvorm, eventueel verwevenheid met onderzoek en/of werkveld) en de volgende studie jaren op hoofdlijnen
- In voorkomend geval beschrijving doelstellingen eindwerk of stage
- Beschrijving hoe het programma en de opleidingsonderdelen aansluiten bij de doelstellingen van de opleiding, waaronder de verwevenheid/interactie met onderzoek en/of beroeps- of kunstpraktijk
- Beschrijving hoe het opleidingsprogramma wordt geactualiseerd

Facet 2.1. Eisen professionele / academische gerichtheid

Het programma sluit aan bij de volgende criteria voor professionele of academische gerichtheid:

Professioneel gerichte bachelorsopleiding:

- Kennisontwikkeling door studenten vindt plaats via vakliteratuur, aan de beroeps- of kunstpraktijk ontleend studiemateriaal en via interactie met de beroepspraktijk, de kunstpraktijk en/of (toegepast) onderzoek
- Het programma heeft aantoonbare verbanden met actuele ontwikkelingen in het vakgebied/de discipline
- Het programma waarborgt de ontwikkeling van beroeps- of artistieke vaardigheden, en heeft aantoonbare verbanden met de actuele beroepspraktijk

Academisch gerichte bachelorsopleiding en mastersopleiding:

- Kennisontwikkeling door studenten vindt plaats in interactie tussen het onderwijs en het wetenschappelijk onderzoek (met inbegrip van het onderzoek in de kunsten) binnen relevante disciplines
- Het programma sluit aan bij ontwikkelingen in de relevante wetenschappelijke discipline(s) door aantoonbare verbanden met actuele wetenschappelijke theorieën
- Het programma waarborgt de ontwikkeling van vaardigheden op het gebied van wetenschappelijk onderzoek en/of de ontwikkeling en beoefening van de kunsten
- Bij daarvoor in aanmerking komende opleidingen heeft het programma aantoonbare verbanden met de actuele praktijk van de relevante beroepen

2.2. Beschrijving relatie tussen doelstellingen en programma

Aan te leveren informatie:

- Beschrijving hoe de doelstellingen worden vertaald in het programma
- Beschrijving van het didactische concept, de werkvormen en de evaluatievormen
- Modaliteiten van de organisatie van de nieuwe opleiding
- Indien van toepassing specifieke beschrijving van de flexibilisering van curriculum en/of leeromgeving en/of organisatievormen, en de wijze waarop de doelstellingen van de nieuwe opleiding in dit geval

worden gerealiseerd. Beschrijving van de aangeboden flexibele leerwegen. Beschrijving van de specifieke processen die met flexibilisering gepaard gaan. Beschrijving van de procedure waarmee flexibele (geïndividualiseerde) curricula worden goedgekeurd en waarmee gegarandeerd wordt dat deze ertoe leiden dat de doelstellingen van de nieuwe opleiding worden gerealiseerd.

Facet 2.2. Relatie tussen doelstelling en programma

Het programma, het didactische concept, de werkvormen en de wijze van toetsing weerspiegelen de te bereiken eindkwalificaties van de opleiding.
De te bereiken eindkwalificaties zijn aantoonbaar vertaald in leerdoelen van (onderdelen van) het programma.

2.3. Beschrijving samenhang programma

Aan te leveren informatie:

- Beschrijving van de samenhang in het programma (sequentiële opbouw en coherentie)
- Beschrijving van de voorziene werkvormen en onderwijsmiddelen
- Indien van toepassing beschrijving van de relatie tussen het programma en flexibele leertrajecten, in het bijzonder de bewaking van de coherentie van het (individuele) flexibele leertraject.

Facet 2.3. Samenhang programma

Het beoogde programma is inhoudelijk samenhangend.

2.4. Beschrijving studielast

Aan te leveren informatie:

- Beschrijving van de studielast
- Beschrijving van de wijze waarop studielast wordt geverifieerd

Facet 2.4. Studielast

De studietijd sluit aan bij de norm vastgelegd krachtens decreet.

2.5. Beschrijving toelatingsvoorwaarden

Aan te leveren informatie:

- Beschrijving van de toelatingsvoorwaarden en de beoogde studenteninstroom
- Indien van toepassing beschrijving van het voorbereidings- of schakelprogramma
- Beleid voor elders verworven competenties (EVC) en eerder verworven kwalificaties (EVK)
- Specifieke regelingen voor aansluiting vooropleiding en toelatingsvoorwaarden
- Specifieke regelingen in geval van flexibele instroommogelijkheden

Facet 2.5. Toelatingsvoorwaarden

Het programma sluit qua vorm en inhoud aan bij de kwalificaties van de instromende studenten:

Bachelor:

- diploma secundair onderwijs, diploma van het hoger onderwijs van het korte type met volledig leerplan, diploma van het hoger onderwijs voor sociale promotie of een diploma of getuigschrift dat bij of krachtens een wet, decreet, Europese richtlijn of een andere internationale overeenkomst als gelijkwaardig wordt erkend
- door het instellingsbestuur bepaalde voorwaarden voor personen die niet aan bovengenoemde voorwaarden voldoen

Bachelor na bachelor:

- bachelorgraad, met (een) door het instellingsbestuur nader bepaalde kwalificatie(s), eventueel aangevuld met een onderzoek naar geschiktheid of bekwaamheid of een voorbereidingsprogramma

Master:

- bachelorgraad, met (een) door het instellingsbestuur nader bepaalde kwalificatie(s), en in voorkomend geval aangevuld met een geïndividualiseerd opleidingsprogramma, een voorbereidingsprogramma of een schakelprogramma

Master na master:

- mastergraad, met (een) door het instellingsbestuur nader bepaalde kwalificatie(s), eventueel aangevuld met een onderzoek naar geschiktheid of bekwaamheid of een voorbereidingsprogramma

2.6. Beschrijving studieomvang

Aan te leveren informatie:

- Beschrijving studieomvang en de voorgenomen maatregelen om deze te bewaken

Facet 2.6. Studieomvang

De opleiding voldoet aan formele eisen m.b.t. de studieomvang:

- Bachelor: tenminste 180 studiepunten
- Bachelor na bachelor: tenminste 60 studiepunten
- Master: tenminste 60 studiepunten
- Master na master: tenminste 60 studiepunten

2.7. Enkel voor mastersopleidingen: beschrijving masterproef

Aan te leveren informatie:

- Beschrijving van de doelstellingen, het concept en de werkvormen van de masterproef
- Beschrijving van de wetenschappelijke onderbouwing

Facet 2.7. Masterproef

De mastersopleiding wordt afgesloten met een masterproef. Deze heeft een omvang van tenminste één vijfde van het totale aantal studiepunten met een minimum van 15 en een maximum van 30 studiepunten.

3. Inzet personeel

De personeelsformatie betreft zowel de bestaande personeelsleden die in de nieuwe opleiding worden ingezet als de nog aan te trekken personeelsleden.

3.1. Beschrijving personeelsformatie naar gerichtheid

Aan te leveren informatie

Beschrijving en motivering van de personeelsformatie m.b.t. eisen gerichtheid (onderzoeksgerichtheid, relatie met werkveld, professionele ervaring, ervaring met kunstpraktijk / onderzoekdeskundigheid)

Facet 3.1. Eisen professionele/academische gerichtheid

De opleiding sluit aan bij de volgende criteria voor de inzet van personeel van een professioneel gerichte of een academisch gerichte opleiding:

Professioneel gerichte opleidingen

- Het onderwijs zal voor een belangrijk deel worden verzorgd door personeel dat een verbinding legt tussen de opleiding en de beroeps- of kunstpraktijk

Academisch gerichte opleidingen:

- Het onderwijs zal voor een belangrijk deel worden verzorgd door onderzoekers die een bijdrage leveren aan de ontwikkeling van het vakgebied (met inbegrip van het onderzoek in de kunsten)
- Bij de daartoe in aanmerking komende opleidingen zal daarenboven voldoende personeel beschikken over kennis en inzicht in de desbetreffende beroeps- of kunstpraktijk

3.2. Beschrijving personeelsformatie (kwantiteit)

Aan te leveren informatie:

- Beschrijving en motivering van de personeelsformatie (omvang, beoogde docent/student ratio)

Facet 3.2. Kwantiteit personeel

- Er wordt voldoende capaciteit beschikbaar gesteld om de nieuwe opleiding te kunnen starten.
- Er wordt voldoende capaciteit beschikbaar gesteld om de nieuwe opleiding te kunnen continueren.

3.3. Beschrijving personeelsformatie (kwaliteit)

Aan te leveren informatie:

- Beschrijving en motivering van de personeelsformatie (statuut, kwalificaties, deskundigheid)
- Overzicht van in te zetten personeelsleden (kort cv in bijlage)
- Beschrijving van de deskundigheid van het personeel in relatie tot werkvormen, didactisch concept en organisatorische vereisten, en indien van toepassing in relatie tot flexibiliseringsaspecten

Facet 3.3. Kwaliteit personeel

Het in te zetten personeel is gekwalificeerd voor een inhoudelijke, onderwijskundige en organisatorische realisatie van het programma

4. Voorzieningen

4.1. Beschrijving materiële voorzieningen

De materiële voorzieningen betreffen zowel de bestaande voorzieningen die in de nieuwe opleiding worden ingezet als de nog te realiseren voorzieningen.

Aan te leveren informatie:

- Beschrijving van de onderwijsinfrastructuur en pedagogische uitrusting ten behoeve van de nieuwe opleiding
- Beschrijving van de studenten- en docentenfaciliteiten

Facet 4.1. Materiële voorzieningen

De voorgestelde huisvesting en materiële voorzieningen zijn toereikend om het programma te realiseren.

4.2. Beschrijving studiebegeleiding

Aan te leveren informatie:

- Beschrijving van het systeem van studiebegeleiding (instroombegeleiding, begeleiding tijdens studie, rekening houdend met didactisch concept, werkvormen en in voorkomend geval gehanteerde vormen van flexibilisering)

Facet 4.2. Studiebegeleiding

Er is voorzien in personele capaciteit voor studiebegeleiding en informatievoorziening aan studenten die adequaat zijn met het oog op de studievoortgang.

5. Interne kwaliteitszorg

5.1. Beschrijving intern kwaliteitszorgsysteem

Aan te leveren informatie:

- Beschrijving van het systeem van interne kwaliteitszorg (o.a. wijze van evaluatie, wijze van bepaling en implementatie van verbetertrajecten)
- Indien van toepassing, beschrijving van het systeem voor kwaliteitsborging van flexibiliseringsprocessen.

Facet 5.1. Systematische aanpak

Er is voorzien in een systeem van interne kwaliteitszorg, waarbij mede aan de hand van toetsbare streefdoelen en periodieke evaluaties verbetermaatregelen worden getroffen.

5.2. Beschrijving betrokkenheid actoren bij intern kwaliteitszorgsysteem

Aan te leveren informatie:

- Beschrijving van de betrokkenheid van de actoren bij interne kwaliteitszorg

Facet 5.2. Betrokkenheid

Bij de interne kwaliteitszorg zullen medewerkers, studenten, alumni en het afnemend beroepenveld van de opleiding actief worden betrokken.

6. *Conditie voor Continuïteit*

6.1. Afstudeergarantie

Aan te leveren informatie:

- Beschrijving van de wijze waarop afstudeergarantie wordt vormgegeven

Facet 6.1. Afstudeergarantie

De instelling geeft aan studenten de garantie dat het programma volledig kan worden doorlopen.

6.2. Investerings

Aan te leveren informatie:

- Beschrijving en motivering van investeringen en bijkomende voorzieningen
  - Infrastructuur (bestaand en specifiek te voorzien)
  - Pedagogische uitrusting, computerfaciliteiten, databanken, faciliteiten voor e-learning, ateliers en werkruimten etc. (bestaand en specifiek te voorzien)
  - Specifieke investeringen

Facet 6.2. Investerings

De voorziene investeringen zijn toereikend om de opleiding (inclusief voorzieningen) tot stand te brengen.

6.3. Beschrijving financiële voorzieningen

Aan te leveren informatie:

- Beschrijving en motivering van de financiële voorzieningen
- Financieel vijfjarenplan
- Jaarrekening en balans van de voorbije drie jaar

Facet 6.3. Financiële voorzieningen

De financiële voorzieningen zijn toereikend om het volledige opleidingstraject te kunnen aanbieden.

Erkenningscommissie Hoger Onderwijs Vlaanderen

Toelichting bij de procedure voor het beoordelen van de macrodoelmatigheid van nieuwe opleidingen voor ambtshalve geregistreerde instellingen

1. Situering

1.1. De Erkenningscommissie ingesteld krachtens art. 9 van het structuurdecreet⁽¹⁹⁾ heeft als één van haar opdrachten het uitbrengen van een oordeel over de macrodoelmatigheid van nieuwe opleidingen voor de “ambtshalve geregistreerde instellingen”, dat zijn de in het structuurdecreet vermelde hogescholen en universiteiten, alsmede enkele instellingen erkend voor postinitieel onderwijs⁽²⁰⁾ en de erkende faculteiten voor protestantse godgeleerdheid.

1.2. Buiten de uitzonderingen die in het structuurdecreet uitdrukkelijk zijn aangeduid, geldt er een tijdelijke programmeringsstop voor nieuwe opleidingen in het hoger onderwijs:

- Nieuwe bachelorsopleidingen en nieuwe master-na-mastersopleidingen kunnen slechts na erkenning door de Vlaamse regering aangeboden worden vanaf 2006-2007; aanvragen daarvoor kunnen ingediend worden vanaf 1 januari 2005;
- Nieuwe initiële mastersopleidingen kunnen slechts na erkenning door de Vlaamse regering aangeboden worden vanaf 2009-2010; aanvragen daarvoor kunnen ingediend worden vanaf 1 januari 2008.

1.3. De hierna beschreven procedure voor de beoordeling van de macrodoelmatigheid van een nieuwe opleiding door de Erkenningscommissie is de eerste fase van een aanvraagproces dat kan leiden tot de erkenning van een nieuwe opleiding door de Vlaamse regering, waarna de opleiding op het Hoger Onderwijsregister wordt geplaatst en door de betrokken instelling kan worden aangeboden.

- De eerste stap is de aanvraag bij de Erkenningscommissie en het oordeel omtrent de macrodoelmatigheid door de Erkenningscommissie.
- Ingeval de Erkenningscommissie de macrodoelmatigheid negatief heeft beoordeeld of binnen de gegeven termijn van 60 dagen geen oordeel heeft uitgebracht, staat de mogelijkheid open om een tweede aanvraag in te dienen bij de Vlaamse regering, die dan oordeelt over de macrodoelmatigheid.
- Als de instelling een positief oordeel over de macrodoelmatigheid heeft verkregen van de Erkenningscommissie of van de Vlaamse regering, of als de Vlaamse regering binnen de gegeven termijn van 30 dagen geen oordeel heeft uitgebracht, dan en pas dan kan de aanvraag voor de toets nieuwe opleidingen worden ingediend bij de NVAO (Nederlands-Vlaamse Accreditatieorganisatie).

---

¹⁹ Decreet van 4 april 2003 betreffende de herstructurering van het hoger onderwijs in Vlaanderen, zoals gewijzigd door verschillende decreten.

²⁰ Decreet van 18 mei 1999 betreffende sommige instellingen van openbaar nut voor postinitieel onderwijs, wetenschappelijk onderzoek en wetenschappelijke dienstverlening

- Indien het toetsingsrapport van de NVAO een positieve conclusie inhoudt kan de Vlaamse regering de opleiding erkennen en in het Hoger Onderwijsregister laten plaatsen.

1.4. De basisregelen van de procedure worden aangeduid in het structuurdecreet, art.9 bis, tweede lid, art. 61 en art. 62, alsmede in het besluit van de Vlaamse regering van 6 februari 2004 betreffende de samenstelling en de werking van de Erkenningscommissie en het besluit van de Vlaamse regering van 11 juni 2004 betreffende de indiening van aanvragen voor nieuwe opleidingen in het hoger onderwijs. Dit laatste besluit somt de gegevens op die moeten voorkomen in de aanvraag bij de Erkenningscommissie.

Krachtens art. 3 van het besluit van 11 juni 2004 kan de Erkenningscommissie de nadere concretisering bepalen van deze gegevens. Daartoe moet de Erkenningscommissie overleg plegen met het accreditatieorgaan omtrent de informatie-elementen die gemeenschappelijk zijn aan de bij beide organen in te dienen dossiers. Dit overleg heeft plaatsgevonden en op grond daarvan keurde de Erkenningscommissie op 16 september 2004 de aanvraagsjabloon goed met de precisering van de aan te leveren informatie. Het is een gemeenschappelijke sjabloon voor de Erkenningscommissie en voor de NVAO met opsomming van:

- de informatie-elementen die noodzakelijk zijn voor beide instanties
- de informatie-elementen enkel dienstig voor de Erkenningscommissie (voor het oordeel over de macrodoelmatigheid)
- de informatie-elementen enkel dienstig voor de NVAO (voor de toets nieuwe opleidingen). Op deze wijze wordt vermeden dat de instelling totaal verschillende dossiers moeten opstellen en wordt de administratieve last beperkt. De sjabloon is toegevoegd als bijlage bij deze toelichting.

2. Procedure

2.1. Aanvraag en dossiersamenstelling

De aanvraag voor de toetsing van de macrodoelmatigheid wordt ingediend bij de Erkenningscommissie ten laatste op 1 april van het kalenderjaar voorafgaand aan het academiejaar waarin de instelling de opleiding voor het eerst zal kunnen aanbieden. (b.v. in te dienen voor 1 april 2005 voor een opleiding die men wil kunnen aanbieden vanaf het academiejaar 2006-2007).

De aanvraag wordt ingediend per aangetekend schrijven of tegen afgifte van een ontvangstbewijs door de voorzitter van de Erkenningscommissie of door een door hem/haar aangewezen ambtenaar van de administratie hoger onderwijs. De datum van de poststempel of van het ontvangstbewijs geldt als vaste datum van de ontvangst.

De Erkenningscommissie brengt haar oordeel over de ingediende aanvragen uiterlijk uit op 1 juni van het kalenderjaar dat voorafgaat aan het academiejaar waarin de instelling de opleiding op zijn vroegst wil aanbieden.

Bij de aanvraag dient een aanvraagdossier gevoegd te worden, waarbij gebruik gemaakt wordt van de sjabloon die hiervoor is opgesteld. De sjabloon is beschikbaar op schriftelijk verzoek in elektronische vorm en kan tevens gedownload worden op de website van de NVAO (www.nvao.net) en op de website van het ministerie van de Vlaamse Gemeenschap, hoger onderwijs (www.ond.vlaanderen.be/hogeronderwijs).

De aanvraagdocumenten dienen zowel elektronisch als op papier (in drievoud) aangeleverd te worden. Aanvullende bijlagen kunnen op papier en/of elektronisch aangeleverd worden.

De aanvraag op papier dient gericht te worden naar:

Voorzitter Erkenningscommissie Hoger Onderwijs
p.a. Vlaams Ministerie van Onderwijs en Vorming
Departement Onderwijs en Vorming
Erkenningscommissie Hoger Onderwijs
Koning Albert II-laan 15 – verdiep 7A5
1210 Brussel

De elektronische aanvraag dient tegelijkertijd gericht te worden aan:

Beatrijs.craps@ond.vlaanderen.be

2.2. Onderzoek van ontvankelijkheid en volledigheid van het dossier

De Erkenningscommissie onderzoekt zo spoedig als mogelijk of het aanvraagdossier volledig en volgens de voorschriften is ingediend.

Daarnaast wordt nagegaan of de aanvraag voldoet aan de decretale bepalingen terzake, zoals de bij decreet bepaalde onderwijsbevoegdheid van de instelling, of het dossier tijdig werd ingediend voor de mogelijke aanbieding van de opleiding in het voorgestelde academiejaar, of desgevallend aangeduid is welke bestaande opleiding wordt afgebouwd parallel met de uitbouw van de nieuwe opleiding, of er een positief advies is van de betrokken associatie enz.

De Erkenningscommissie kan dit preliminair onderzoek doen uitvoeren door een beperkte werkgroep in haar schoot, die haar conclusies ter bevestiging voorlegt aan de commissie.

Indien een dossier niet volledig is of niet volgens de voorschriften is ingediend brengt de Erkenningscommissie dat per brief en met een mailbericht onverwijld ter kennis van de instelling en geeft zij aan de instelling de gelegenheid het dossier te vervolledigen binnen de door de Erkenningscommissie aangegeven termijn.

Indien een aanvraag niet voldoet aan de decretale bepalingen brengt de Erkenningscommissie dat per brief en met een mailbericht onverwijld ter kennis van de instelling en geeft ze aan de instelling de gelegenheid op deze vaststellingen te antwoorden binnen de door de Erkenningscommissie aangegeven termijn.

Wanneer binnen de gegeven termijn niet afdoend is geantwoord op opmerkingen inzake essentiële decretale bepalingen, of wanneer gevraagde aanvullingen van het dossier niet of niet op afdoende wijze werden aangeleverd, kan de Erkenningscommissie de aanvraag in dit stadium onontvankelijk verklaren; de voorzitter van de Erkenningscommissie deelt deze beslissing bij aangetekend schrijven en per mailbericht mede aan de instelling; hij deelt de beslissing ter informatie mede aan de Vlaamse minister bevoegd voor hoger onderwijs, en desgevallend aan de associatie waarvan de instelling deel uitmaakt.

In de andere gevallen neemt de Erkenningscommissie het aanvraagdossier in

behandeling, onverminderd de mogelijkheid van een nader onderzoek omtrent het voldoen aan decretale bepalingen, wanneer dat om redenen van zorgvuldigheid is aangewezen.

De Erkenningscommissie deelt het aanvraagdossier mede aan de Vlaamse Interuniversitaire Raad en aan de Vlaamse Hogescholenraad en verzoekt hen daarover advies te verstrekken binnen een termijn die ze aangeeft.

2.3. Onderzoek ten gronde van het aanvraagdossier

2.3.1. Indien nodig onderzoekt de Erkenningscommissie nader eventuele resterende vragen omtrent wettelijkheidsaspecten van de voorgestelde opleiding.

2.3.2. Onderzoek van de situering van de opleiding

De Erkenningscommissie gaat na in welke mate de voorgestelde opleiding een nieuwe opleiding is in Vlaanderen, dan wel een bestaande opleiding die door de betrokken instelling nieuw wordt aangeboden.

De Erkenningscommissie gaat na hoe de opleiding zich differentieert tegenover bestaande gelijkaardige en/of verwante opleidingen in Vlaanderen en eventueel in andere landen.

De Erkenningscommissie gaat na welke gelijkaardige of verwante opleidingen worden aangeboden in Vlaanderen, welke de regionale spreiding van het aanbod is, welke studentenaantallen deze aantrekken, welke aantallen diploma's afgeleverd worden en volgens welke trend zich deze aantallen ontwikkelen.

2.3.3. Nazicht van de maatschappelijke relevantie van de opleiding

De Erkenningscommissie gaat na of op voldoende wijze is aangetoond dat er voor deze opleiding een voldoende en naar verwachting duurzame behoefte is op de arbeidsmarkt, of dat er een belangrijke maatschappelijke relevantie van de opleiding bestaat ook al is deze niet zichtbaar op de arbeidsmarkt.

De Erkenningscommissie gaat na of er belangrijke wetenschappelijke ontwikkelingen worden aangetoond waarvan de verspreiding of de voortzetting deze opleiding in voldoende mate verantwoorden.

De Erkenningscommissie gaat na of er bijzondere motieven worden aangetoond van internationale samenwerking of bijzondere mogelijkheden voor de positionering voor de aantrekking en uitwisseling van studenten op internationaal vlak.

2.3.4. Nazicht van de doelmatigheid van de aanbidding van de opleiding door de betrokken instelling

De Erkenningscommissie gaat na of er op voldoende wijze wordt aangetoond dat er een voldoende belangstelling voor de opleiding kan worden verwacht.

De Erkenningscommissie gaat na of op voldoende wijze wordt aangetoond welk desgevallend het effect kan zijn op de aantallen studenten in gelijkaardige en verwante opleidingen.

De Erkenningscommissie gaat na of er eventueel op voldoende wijze wordt aangetoond dat er specifieke redenen zijn voor een betere regionale spreiding van het onderwijsaanbod.

De Erkenningscommissie gaat na of er eventueel op voldoende wijze bijzondere motiveringen, zoals bv. levensbeschouwelijke aspecten, worden

aangetoond voor het aanbod van deze en gelijkaardige opleidingen.

- 2.3.5. Nazicht van inpassing in profiel van de instelling en van omvang van noodzakelijke personeelsinzet en middeleninzet voor de opleiding.
De Erkenningscommissie gaat na in welke mate de opleiding aansluit bij het huidige profiel van opleidingsaanbod en van deskundigheid van de instelling. De Erkenningscommissie gaat na welke de omvang en de kwalificatie is van het personeel dat volgens de gegevens van de aanvraag in totaal zal ingezet worden voor de opleiding en welk deel ervan bijkomend moet worden aangeworven.
De Erkenningscommissie gaat na welke materiële voorzieningen en welke investeringen volgens de gegevens van de aanvraag bijkomend nodig zijn voor de opleiding.
- 2.3.6. Nazicht van overleg en afstemming binnen de betrokken instelling en de associatie en tussen instellingen en associaties
De Erkenningscommissie gaat na of er voorafgaand aan de aanvraag overleg en afstemming geweest is binnen de betrokken instelling en associatie, tussen instellingen op lokaal of regionaal vlak, tussen associaties, of op een hoger niveau en welk het resultaat daarvan is.

2.4. Bijkomende mogelijkheden voor onderzoek van het dossier

- 2.4.1. De voorzitter van de Erkenningscommissie kan de betrokken instelling verzoeken binnen een vastgestelde termijn nadere inlichtingen en verduidelijkingen te verschaffen bij een dossier en eventueel de woordvoerder uitnodigen om mondeling toelichting te verstrekken als de commissie van oordeel is dat de voorliggende elementen onvoldoende zijn om een gefundeerd oordeel te kunnen vellen.
- 2.4.2. Als de Erkenningscommissie naar aanleiding van het onderzoek van de macrodoelmatigheid van een voorgestelde opleiding van oordeel is dat een betere afstemming van het opleidingsaanbod moet overwogen worden, kan zij vragen aan de Vlaamse Interuniversitaire Raad, de Vlaamse Hogescholenraad en aan de betrokken instellingen en associaties om daarover binnen de door haar vastgestelde termijnen een advies te verstrekken.
- 2.4.3. De Erkenningscommissie maakt bij haar onderzoek tevens gebruik van de gegevens beschikbaar in de Databank Tertiair Onderwijs en van eventuele beschikbare gegevens omtrent vraag en aanbod op de arbeidsmarkt.

2.5. Het toetsingsrapport over de macrodoelmatigheid

In het toetsingsrapport worden na de vermelding van de identificatiegegevens van de opleiding de voornaamste uitkomsten van het onderzoek van de hiervoor vermelde punten 2.3.1 tot 2.3.6. weergegeven.

Tenzij de aanvraag om wettelijke redenen niet kan worden aangenomen besluit de Erkenningscommissie tot een globaal positief oordeel over de macrodoelmatigheid van de opleiding wanneer zij én een positief oordeel geeft over het geheel van punt

2.3.3 omtrent de maatschappelijke relevantie én een positief oordeel over het geheel van punt 2.3.4 omtrent de doelmatigheid van het aanbieden van de opleiding; het oordeel over het geheel van punt 2.3.3 en het oordeel over het geheel van punt 2.3.4 worden mede afgewogen en onderbouwd door de vaststellingen vervat in de punten 2.3.2, 2.3.5 en 2.3.6.

In het rapport wordt tevens melding gemaakt van de voornaamste elementen van de adviezen van de Vlaamse Interuniversitaire Raad en van de Vlaamse Hogescholenraad en kan de Erkenningscommissie de argumentatie daarvan betrekken in de motivering van haar beoordeling.

Zowel bij een positief globaal oordeel als bij een negatief globaal oordeel kan de Erkenningscommissie algemene of specifieke aanbevelingen toevoegen omtrent een wenselijke nadere afstemming van het aanbod van gelijkaardige of verwante opleidingen.

2.6. Kennisgeving van het toetsingsrapport over de macrodoelmatigheid

De voorzitter van de Erkenningscommissie deelt binnen de decretale termijn van 60 dagen na de uiterste datum van ontvangst van de aanvraag (1 april) het toetsingsrapport per aangetekend schrijven en per mailbericht mede aan de instelling. Hij deelt het rapport ter informatie mede aan de Vlaamse minister bevoegd voor hoger onderwijs en desgevallend aan de associatie waarvan de instelling deel uitmaakt.

Bekrachtigd door de Erkenningscommissie op 3 oktober 2007.

BIJLAGE 5:

*Overzicht van de behandelde dossiers macrodoelmatigheidstoets bij aanvraag
nieuwe opleiding*

Overzicht van de behandelde dossiers aanvragen macrodoelmatigheidstoets 2008 (10)

UNIVERSITEITEN (10)

KULeuven (3)

Master (naMA) in de specialistische geneeskunde

Het betreft hier vier dossiers van elk van de vier Vlaamse Faculteiten geneeskunde.
Deze dossiers werden gecoördineerd door de VLIR.
Het zijn zeer goed gestructureerde en transparante dossiers.

De Erkenningscommissie geeft een positief oordeel.

Master in de financiële en verzekeringswetenschappen/Master (na Ma) of Financial and Actuarial Engineering (samenvoegen tot tweejarige initiële Ma)

De Erkenningscommissie geeft een negatief oordeel.

Master (naMa) of Space Studies (met UGent)

De Erkenningscommissie geeft een positief oordeel.

UGent (2)

Master (naMa) in de specialistische geneeskunde

De Erkenningscommissie geeft een positief oordeel.

Master (naMa) of Veterinary Public Health

De Erkenningscommissie geeft een positief oordeel.

UAntwerpen (2)

Master (naMa) in de specialistische geneeskunde

De Erkenningscommissie geeft een positief oordeel.

Master in de informatie- en bibliotheekwetenschap

Dit was een interuniversitaire opleiding.

Nu wil de UA dit alleen organiseren, de vraag rijst of de academische capaciteit en de financiële middelen hiervoor aanwezig zijn.

De Erkenningscommissie geeft een negatief oordeel.

De instelling diende geen tweede aanvraag in bij de Vlaamse Regering.

VUB (3)

Master (naMa) in de specialistische geneeskunde

De Erkenningscommissie geeft een positief oordeel.

Master of Urban Studies (met verschillende Europese partners)

De Erkenningscommissie stelt zich de vraag over het volgen van de colleges op vier verschillende locaties al op het niveau van de initiële opleidingen opportuun is.

Hoe wordt de accreditatie geregeld?

Wat is precies het statuut van deze ‘internationale constructies’ die blijkbaar buiten de Vlaamse procedures kunnen ontstaan?

De Erkenningscommissie geeft een negatief oordeel.

De instelling diende een tweede aanvraag in bij de Vlaamse Regering.

De Vlaamse regering besliste op haar vergadering van 10 juli 2008 positief over deze aanvraag.

Master (naMa) of Disaster Medicine

De Erkenningscommissie geeft een positief oordeel.

BIJLAGE 6:

*Besluit van de Erkenningscommissie Hoger Onderwijs van 20 oktober 2004
tot vaststelling van de criteria voor bekrachtiging van de samenstelling van
visitatiecommissies voorgesteld door de Vlaamse Interuniversitaire Raad en de
Vlaamse Hogescholenraad*

Besluit van de Erkenningscommissie Hoger Onderwijs tot vaststelling van criteria voor bekrachtiging van de samenstelling van de visitatiecommissies voorgesteld door de Vlaamse Interuniversitaire Raad en de Vlaamse Hogescholenraad.

Algemene toelichting

1. Art. 93 van het decreet van 4 april 2003 betreffende de herstructurering van het hoger onderwijs in Vlaanderen, hierna aangeduid als het structuurdecreet, regelt de externe beoordelingen van de opleidingen van de universiteiten en hogescholen en van andere ambtshalve geregistreerde instellingen. Krachtens deze bepalingen coördineren de Vlaamse Interuniversitaire Raad en de Vlaamse Hogescholenraad de externe beoordelingen van opleidingen, hierna aangeduid als de visitaties.

Art. 93, § 3 bis geeft in dit verband aan de Erkenningscommissie Hoger Onderwijs de volgende opdracht:

“De Erkenningscommissie bekrachtigt de samenstelling van de visitatiecommissies die vanaf 31 december 2004 door de Vlaamse Hogescholenraad en/of de Vlaamse Interuniversitaire Raad in de in het derde lid bedoelde hoedanigheid van van rechtswege erkend(e) evaluatieorga(a)n(en) wordt vastgelegd. De Erkenningscommissie geeft daarbij op grond van vooraf opgestelde en voldoende bekendgemaakte criteria aan dat de leden van de visitatiecommissies in onafhankelijkheid de hen opgedragen opdrachten kunnen vervullen. Indien de Erkenningscommissie besluit de samenstelling niet te bekrachtigen, dan legt de Vlaamse Interuniversitaire Raad en/of de Vlaamse Hogescholenraad een nieuw voorstel voor. De Erkenningscommissie geeft de redenen aan waarom zij de samenstelling van een visitatiecommissie niet kan bekrachtigen.”

In de Memorie van toelichting bij het aanvullingsdecreet dat deze opdracht toevoegde aan het takenpakket van de Erkenningscommissie en in een toelichting bij een amendement daarbij vinden we de volgende verduidelijkingen:

”De beslissing van het Accreditatieorgaan stoelt in belangrijke mate op het rapport van de externe beoordeling van de kwaliteit van het onderwijs. Daarom is de onafhankelijkheid van de commissie die de kwaliteit van het onderwijs beoordeelt, cruciaal.

In het huidig stelsel zijn het de VLIR en de VLHORA die deze commissies samenstellen. In de regel omvatten de commissies deskundigen die niet behoren tot de opleidingen.

Om de verwachtingen van de samenleving met betrekking tot de onafhankelijkheid en de transparantie van het accreditatiemechanisme te versterken bepaalt het decreet dat de Erkenningscommissie de samenstelling van de visitatiecommissies moet bekrachtigen. De Erkenningscommissie laat zich daarbij leiden door objectieve vooraf opgestelde criteria die voldoende kenbaar zijn gemaakt. De commissie dient zich daarbij te laten leiden door de rechtspraak en de rechtsleer m.b.t. de onafhankelijkheidseis, in combinatie met de nauw samenhangende structurele en objectieve onpartijdigheidseis.”

2. De decreetgever wilde met deze opdracht aan de Erkenningscommissie voorzien in een bijkomende waarborg voor de onafhankelijkheid van de visitatiecommissies die worden samengesteld door de Vlaamse Interuniversitaire Raad en de Vlaamse Hogescholenraad, die, hoewel het koepelorganisaties zijn van universiteiten, respectievelijk hogescholen, optreden als coördinator van de visitaties.

De decreetgever heeft de rol van de Erkenningscommissie beperkt tot het beoordelen van de onafhankelijkheid van de visitatiecommissies. Zij hoeft zich dus niet in te laten met de beoordeling van de vereiste deskundigheid of van het noodzakelijke gezag in hoofde van afzonderlijke commissieleden en van de commissie als geheel.

De Erkenningscommissie moet vooraf de criteria vaststellen en bekendmaken die ze zal hanteren voor de beoordeling van de onafhankelijkheid. Dat houdt niet in dat ze in detail de procedure moet bepalen voor de wijze waarop de samenstelling van de visitatiecommissies wordt vastgesteld; wel kan ze voor deze procedure bepaalde beginselen vaststellen die essentiële criteria zijn voor de onafhankelijkheid van de visitatiecommissies en daarnaast moet ze criteria van onverenigbaarheden vaststellen, die moeten gerespecteerd worden. Binnen dergelijke raambepalingen dienen de Vlaamse Interuniversitaire Raad en de Vlaamse Hogescholenraad zelf hun procedures te bepalen in het visitatieprotocol.

Voor het tot stand komen van onderhavig besluit heeft de Erkenningscommissie overleg gepleegd met deze organisaties en heeft ze in de mate van het mogelijke rekening gehouden met hun opmerkingen. Tevens is overleg gepleegd met vertegenwoordigers van de Nederlands-Vlaamse Accreditatieorganisatie ten einde er zorg voor te dragen dat er geen tegenstrijdigheden zijn tussen de criteria vastgesteld door de Erkenningscommissie en de algemene of specifieke eisen inzake onafhankelijkheid die zullen gesteld worden bij het nazicht van visitatierapporten in het raam van accreditaties.

3. De Erkenningscommissie beseft terdege dat zij bij het bepalen van criteria als garanties voor de onafhankelijkheid, inzonderheid voor het vaststellen van onverenigbaarheden van functies in onderwijs en onderzoek met het lidmaatschap van de visitatiecommissies, enige omzichtigheid moet hanteren. Het moet mogelijk blijven effectief commissies samen te stellen in de beperkte ruimte die Vlaanderen is, ook al kan men ook beroep doen op buitenlandse deskundigen, inzonderheid uit Nederland en Franstalig België. De kennis van het Nederlands is immers vereist voor visitaties van Nederlandstalige opleidingen. Bovendien is een voldoende vertrouwdheid met het Vlaams hoger onderwijs in hoofde van een aantal leden vereist.

Anderzijds zullen de waarborgen van onafhankelijkheid van steeds groter belang zijn in de toenemende internationalisering van het evaluatiegebeuren en is voldoende gestrengheid inzake deze waarborgen vereist om op internationaal niveau geloofwaardig te blijven.

4. De Erkenningscommissie meent dat de waarborgen voor onafhankelijkheid in vier types van criteria kunnen worden uitgedrukt.
  - a. Algemene waarborg van onafhankelijkheid binnen de koepelorganisaties VLIR en VLHORA
Een eerste eis voor onafhankelijkheid is dat de visitatiecommissies afgeschermd zijn tegen mogelijke beïnvloeding van buitenaf, b.v. in het raam van een hiërarchische verhouding.
De VLIR en de VLHORA zijn koepelorganisaties van de universiteiten en de

hogescholen, die als dusdanig ook belangenvertegenwoordigers daarvan zijn; hun bestuursorganen zijn quasi-exclusief samengesteld uit bestuurders van deze instellingen. Er moet gegarandeerd worden dat zij niet kunnen ingrijpen in het verloop van het beoordelingsproces.

Daartoe moet uit het visitatieprotocol duidelijk blijken dat noch door een bestuursorgaan van VLIR of VLHORA of door afzonderlijke leden daarvan, noch door een bij de visitatie betrokken instelling inhoudelijk kan worden ingegrepen in het eigenlijke beoordelingsproces van de visitatie.

Dit belet vanzelfsprekend niet dat de VLIR en de VLHORA kunnen optreden als een visitatie niet tijdig wordt uitgevoerd of als er ernstige tekortkomingen worden vastgesteld in hoofde van leden van de visitatiecommissie of van de voorzitter ervan. Het belet ook niet dat de opleidingen en de instellingen hun opmerkingen bij een concept van opleidingsrapport van de visitatiecommissie kunnen meedelen, zoals dit in de gebruikelijke procedure is voorzien.

b. Procedurele waarborgen voor de samenstelling van de commissies

Essentieel in de procedure voor de samenstelling van een onafhankelijke visitatiecommissie is dat het mogelijk wordt gemaakt om op een zo breed mogelijke basis te zoeken naar een deskundige voorzitter en dito leden; daartoe kunnen vertegenwoordigers van de te visiteren opleidingen mogelijke kandidaten voorstellen, doch steeds moet de mogelijkheid bestaan dat andere kandidaten worden voorgesteld. De vertegenwoordigers van opleidingen kunnen geconsulteerd worden over de keuze van de voorzitter en de leden, maar één vertegenwoordiger van een opleiding kan in geen geval een veto uitspreken over een eventueel toekomstig lid; men kan dus in de procedure geen vereiste stellen dat een consensus tussen vertegenwoordigers van te visiteren opleidingen nodig zou zijn voor een voorstel.

Voor wat het student-lid van de commissie betreft wordt aangenomen dat kandidaten kunnen worden voorgesteld door koepelverenigingen van studenten, doch de mogelijkheid moet bestaan dat omwille van de vereiste onafhankelijkheid van deze voorstellen wordt afgeweken als dit behoorlijk wordt gemotiveerd.

Voor deze procedurele criteria houdt de Erkenningscommissie zich aan minimale regels: het komt haar niet toe te bepalen hoe de VLIR en/of de VLHORA zich organiseren en de detailprocedure te bepalen voor de samenstelling van kandidatenlijsten, het formuleren van voordrachten aan het beslissingsorgaan enz.

c. Onverenigbaarheden en desgevallend modaliteiten om daarvan af te wijken

Essentieel is dat er gezorgd wordt voor een objectieve structurele onafhankelijkheid in hoofde van de voorzitter en de leden van de visitatiecommissie.

Dit kan worden gegarandeerd door een aantal onverenigbaarheden vast te leggen als algemene regel. Deze onverenigbaarheden moeten vermijden dat situaties ontstaan die een redelijk vermoeden wekken dat de onpartijdigheid in het gedrang komt.

De Erkenningscommissie wil hierin bewust de onverenigbaarheden als algemene regel beperken tot de essentiële punten, mede om te vermijden dat het onmogelijk zou worden in bepaalde gevallen geschikte leden in Vlaanderen te vinden.

Er worden vier onverenigbaarheden vermeld:

-1° betrokkenheid bij de opleiding als personeelslid;

-2° betrokkenheid bij de opleiding als regelmatig deelnemer aan de organisatie of

evaluatie van opleidingsonderdelen, b.v. als regelmatig optredend gastdocent of als lid van een examenjury of een jury van eindwerken die het geheel van de eindwerken beoordeelt; het loutere mede begeleiden van stages of van eindwerken geldt daarbij niet als regelmatige betrokkenheid;

-3° lidmaatschap van een centraal bestuursorgaan (algemene vergadering, raad van bestuur, dagelijks bestuur) van de instelling die de opleiding aanbiedt of van de associatie waartoe die instelling behoort

-4° nauwe bloedverwantschap met iemand die bij de opleiding betrokken is, of gehuwd zijn of samenwonen daarmee.

Omwille van de bezorgdheid dat het mogelijk moet blijven effectief visitatiecommissies samen te stellen, b.v. voor visitaties van opleidingen die aan vele instellingen worden aangeboden, wordt er voorzien dat er in specifieke gevallen en meer bepaald om een degelijke commissie te kunnen samenstellen, kan afgeweken worden van deze regels, waartoe dan moet bepaald worden hoe de onafhankelijkheid van de commissie en de onpartijdigheid van haar oordeel kan gegarandeerd worden zoals b.v. het niet deelnemen aan bepaalde onderdelen van de visitatie of het zich onthouden van beoordeling van bepaalde opleidingen.

d. Engagement tot onafhankelijk optreden van de commissieleden

Het is aangewezen dat de voorzitter en de leden van de visitatiecommissie een engagement ondertekenen dat zij in volle onafhankelijkheid hun oordeel zullen uitbrengen; in voorkomend geval voegen ze bij dit engagement tevens een verklaring die aangeeft welke bindingen ze hebben met de betrokken opleidingen of de instellingen die de opleiding aanbieden, ook andere dan de vermelde onverenigbaarheden. Het is vereist dat de visitatiecommissie bij de aanvang van de werkzaamheden op de hoogte gebracht wordt van de eventuele afwijkingen op de onverenigbaarheden die werden aangenomen bij de samenstelling van de visitatiecommissie en van eventuele andere bindingen die commissieleden zouden hebben met de betrokken opleidingen en instellingen, derwijze dat de visitatiecommissie precies door deze transparantie zorg kan dragen om haar onafhankelijkheid te bewaren.

5. De Erkenningscommissie wil het mogelijk maken dat VLIR en VLHORA het door hen op te stellen visitatieprotocol en eventuele toekomstige wijzigingen daarvan voorafgaand door de Erkenningscommissie laten toetsen aan de procedurele criteria die bij dit besluit worden gesteld, waardoor tijdverlies of vertraging vermeden wordt bij het voorleggen van de dossiers van samenstelling van de visitatiecommissies.

Besluit

Art. 1. De hiernavolgende criteria worden door de Erkenningscommissie in acht genomen voor de beslissingen tot bekrachtiging van de samenstelling van de visitatiecommissies door de Vlaamse Hogescholenraad en/of de Vlaamse Interuniversitaire Raad voor de visitaties van de opleidingen van de hogescholen, universiteiten en de andere ambtshalve geregistreerde instellingen overeenkomstig artikel 93 van het decreet van 4 april 2003 betreffende de herstructurering van het hoger onderwijs in Vlaanderen.

Art.2. Het visitatieprotocol vastgesteld door de Vlaamse Hogescholenraad en de Vlaamse Interuniversitaire Raad, dat de regels en procedures bepaalt voor de visitaties, moet garanderen dat noch een bij een visitatie betrokken instelling, noch enig bestuursorgaan van de Vlaamse Hogescholenraad of de Vlaamse Interuniversitaire Raad of afzonderlijke leden daarvan, op enigerlei wijze inhoudelijk kunnen ingrijpen in het proces van beoordeling van de te visiteren opleidingen, onverminderd de mogelijkheid voor de opleidingen en de instellingen om opmerkingen te maken bij het concept van opleidingsrapport dat hen in de loop van de visitatieprocedure wordt toegestuurd.

Art. 3. Het visitatieprotocol bedoeld in art. 2 moet de volgende regels voor de samenstelling van de visitatiecommissies inhouden:

- voor de samenstelling van een lijst van mogelijke kandidaten voor het voorzitterschap en het lidmaatschap als deskundige van een visitatiecommissie kunnen door de vertegenwoordigers van de te visiteren opleidingen voorstellen worden gedaan, doch steeds dient de mogelijkheid te bestaan dat op grond van een bredere consultatie andere kandidaten worden toegevoegd aan de lijst dan deze voorgesteld door de vertegenwoordigers van de te visiteren opleidingen;
- voor de voordracht van kandidaten voor het voorzitterschap of het lidmaatschap als deskundige van een visitatiecommissie aan het voor de samenstelling bevoegde beslissingsorgaan van de Vlaamse Interuniversitaire Raad en/of de Vlaamse Hogescholenraad kunnen de vertegenwoordigers van de te visiteren opleidingen worden geraadpleegd, zonder dat evenwel een consensus van deze vertegenwoordigers kan vereist worden om een kandidaat te kunnen voordragen;
- voor de voordracht van kandidaten voor het lidmaatschap als student van een visitatiecommissie kunnen voorstellen worden gevraagd aan de studentenkoepelverenigingen in de zin van het decreet van 30 maart 1999 houdende subsidiëring van de studenten- en leerlingenkoepelverenigingen en kunnen de vertegenwoordigers van de te visiteren opleidingen daarover worden geraadpleegd; indien na deze consultatie omwille van de vereiste onafhankelijkheid besloten wordt tot de voordracht van een andere kandidaat dan de kandidaten voorgesteld door de hiervoren bedoelde koepelvereniging wordt zulks uitdrukkelijk gemotiveerd in de voordracht.

De term kandidaten in het eerste lid omvat zowel kandidaten voor het effectieve lidmaatschap als kandidaten plaatsvervangers.

Art. 4, § 1. Als voorzitter of als lid van de visitatiecommissie kunnen niet worden aangesteld personen die in een van de volgende hoedanigheden verbonden zijn met een te visiteren

opleiding of met een instelling die de opleiding aanbiedt:

- 1° personen die op het ogenblik van de samenstelling van de visitatiecommissie of gedurende een periode van twee jaar voordien als personeelslid betrokken zijn of waren bij de te visiteren opleiding;
- 2° personen die op het ogenblik van de samenstelling van de visitatiecommissie of gedurende een periode van twee jaar voordien, zonder personeelslid te zijn van de instelling die de te visiteren opleiding aanbiedt, op regelmatige wijze betrokken zijn of waren bij het organiseren of evalueren van opleidingsonderdelen van de opleiding;
- 3° personen die op het ogenblik van de samenstelling van de visitatiecommissie of gedurende een periode van twee jaar voordien, lid waren van een centraal bestuursorgaan van een instelling die de opleiding aanbiedt of van de associatie waartoe deze instelling behoort;
- 4° personen die op het ogenblik van de samenstelling van de visitatiecommissie gehuwd zijn dan wel samenwonen met een persoon, die verkeert of verkeerde in één van de hoedanigheden vermeld onder 1° en 2° hiervoren alsmede bloedverwanten tot in de tweede graad van de personen vermeld onder 1° en 2° hiervoren.

Voor de toepassing van het eerste lid wordt onder personeelslid van een instelling verstaan:

- personen die tewerkgesteld zijn in de instelling op grond van een benoeming, aanstelling of arbeidscontract;
- andere wetenschappelijke medewerkers en bursalen, werkzaam binnen de instelling, ongeacht de aard van de tewerkstelling of de herkomst van de bezoldiging.

§2. Behalve voor de voorzitter van de visitatiecommissie kan in uitzonderlijke gevallen worden afgeweken van de in § 1 vermelde onverenigbaarheden wanneer zulks verantwoord wordt geacht omwille van de moeilijkheden om anderszins een visitatiecommissie samen te stellen, die op voldoende wijze beantwoordt aan de vereisten van deskundigheid, onafhankelijkheid en gezag; in zodanig geval wordt de grond van de afwijking gemotiveerd in de voordracht en in de beslissing tot aanstelling en wordt tevens aangeduid welke beperkingen desgevallend worden gesteld aan de deelname van het betrokken lid aan de werkzaamheden van de commissie.

Art. 5, § 1. Vooraleer het voorstel tot samenstelling van de visitatiecommissie ter bekrachtiging wordt voorgelegd aan de Erkenningscommissie wordt aan de kandidaten gevraagd of ze bereid zijn tot deelname aan de visitatiecommissie en wordt hen gevraagd een onafhankelijkheidsverklaring te ondertekenen waarbij zij er zich toe verplichten tijdens de beoordeling onafhankelijk te zullen optreden en geen beïnvloeding bij hun oordeelsvorming toe te staan. Hen wordt tevens gevraagd op hetzelfde document desgevallend mededeling te doen van andere mogelijke bindingen met de te visiteren opleidingen en/of met de instellingen die deze opleidingen aanbieden, dan de in art. 4 bedoelde onverenigbaarheden.

§ 2. In het in art. 2 bedoelde visitatieprotocol moet worden bepaald dat gedurende de eerste vergadering van de visitatiecommissie door de voorzitter mededeling wordt gedaan van eventuele afwijkingen op de onverenigbaarheden bepaald in art. 4, § 1 en van de door leden van de visitatiecommissie eventueel meegedeelde bindingen zoals vermeld in art.5, § 1.

Art. 6. §1 De Vlaamse Hogescholenraad en de Vlaamse Interuniversitaire Raad kunnen het visitatieprotocol bedoeld in art. 2 of een voorstel tot wijziging ervan voorleggen aan de Erkenningscommissie voor nazicht van de overeenstemming van de desbetreffende onderdelen met de in dit besluit bepaalde criteria. De Erkenningscommissie geeft haar oordeel

ten laatste binnen 30 dagen na de ontvangst van de tekst van het protocol of van een voorstel tot wijziging ervan weer in een gemotiveerde beslissing, die onmiddellijk wordt meegedeeld.

§ 2. De Erkenningscommissie beslist over de bekrachtiging van de samenstelling van een visitatiecommissie binnen de 30 dagen na de ontvangst van de aanvraag vanwege de Vlaamse Hogescholenraad en/of de Vlaamse Interuniversitaire Raad.

§ 3. In het geval dat een door de Erkenningscommissie bekrachtigde samenstelling van een visitatiecommissie moet worden gewijzigd wegens de niet-beschikbaarheid van de voorzitter of van leden daarvan, wordt het voorstel van wijziging van de samenstelling voorgelegd aan de Erkenningscommissie. De Vlaamse Hogescholenraad en/of de Vlaamse Interuniversitaire Raad kunnen in zodanig geval verzoeken om een spoedprocedure, waarbij de Erkenningscommissie beslist over de bekrachtiging binnen de 14 dagen na de ontvangst van de aanvraag.

Art. 7. Het aan de Erkenningscommissie meegedeelde dossier voor de bekrachtiging omvat de volgende stukken:

- het protocol geldend voor de betrokken visitatie;
- de curricula vitae van de voorzitter en van de effectieve en plaatsvervangende leden van de visitatiecommissie;
- het verslag van de raadpleging van de vertegenwoordigers van de opleidingen omtrent de voordracht van de kandidaat-voorzitter en de kandidaat-leden;
- de voordracht van de kandidaat-voorzitter en de kandidaat-leden met inbegrip van de motiveringen;
- de beslissing van de Raad van Bestuur van de Vlaamse Hogescholenraad en/of de Vlaamse Interuniversitaire Raad;
- de onafhankelijkheidsverklaringen van de voorzitter en de leden van de visitatiecommissies met inbegrip van de eventuele mededelingen van mogelijke bindingen.

Art. 8. Dit besluit treedt in werking met ingang van 1 november 2004 en zal gelden voor de beslissingen tot samenstelling van visitatiecommissies getroffen vanaf 31 december 2004.

BIJLAGE 7:

*Overzicht van de behandelde dossiers aanvraag bekrachtiging samenstelling
visitatiecommissies*

Overzicht van de behandelde dossiers aanvraag bekrachtiging samenstelling visitatiecommissies 2008

Tijdens het werkjaar 2008 ontving de Erkenningscommissie meerdere aanvragen van VLIR en/of VLHORA²¹ ter bekrachtiging van voorstellen tot samenstelling van visitatiecommissies.

Op voorstel van de VLHORA:

<u>Datum bekrachtiging door EC</u>	<u>Visitatiecommissie</u>	<u>Wijziging in de samenstelling</u>
9/4/2008	Industriële wetenschappen en technologie: <ul style="list-style-type: none"> - ABA elektromechanica - ABA Electromechanical Engineering - Ma eletromechanica - Ma elektrotechniek - MA Electromechanical Engineering 	
17/1/2008	ABA en MA nautistische wetenschappen	
1/2/2008	ABA en MA audiovisuele kunsten	
1/2/2008	ABA en MA drama	
22/2/2008	Industriële wetenschappen en technologie: ABA en MA milieukunde	
4/3/2008		Industriële wetenschappen en technologie: <ul style="list-style-type: none"> - ABA elektromechanica - ABA Electromechanical Engineering - Ma eletromechanica - Ma elektrotechniek - MA Electromechanical Engineering
	Biowetenschappen: <ul style="list-style-type: none"> - ABA biowetenschappen - MA landbouwkunde - MA tuinbouwkunde - MA voedingsindustrie 	
9/4/2008 Niet bekrachtiging	MA verpleeg- en vroedkunde	
9/4/2008	ABA en MA audiovisuele kunsten	

²¹ Voor te academiseren hogeschoolopleidingen dient de VLHORA het advies van de VLIR in te winnen alvorens de dossiers bij de EC in te dienen.

25/4/2008	Industriële wetenschappen en technologie: - ABA en Ma informatica	
9/4/2008	PBA maatschappelijke veiligheid	
16/5/2008		Industriële wetenschappen en technologie II: - ABA elektronica-ICT - ABA Electronic Engineering - MA elektronica-ICT - MA Electronic Engineering - MAnaMA E-Media
3/7/2008	ABA en MA productontwikkeling	
3/7/2008	PBA mechanische ontwerp- en productietechnologie	
3/7/2008	PBA multimedia en communicatietechnologie	
3/7/2008	PBA scheepswerktuigkunde	
23/7/2008	Industriële wetenschappen en technologie: - PBA facilitair management	
23/7/2008		PBA maatschappelijke veiligheid
20/8/2008	PBA orthopedie	
20/8/2008	ABA en MA nucleaire technologie	
29/8/2008		ABA en Ma drama
4/9/2008	Industriële wetenschappen en technologie: -ABA en MA verpakkingstechnologie	
24/9/2008	Industriële wetenschappen en technologie: PBA elektromechanica	
24/9/2008	PBA podologie	
15/10/2008	ABA en MA industrieel ontwerpen	
15/10/2008		ABA en MA informatica
15/10/2008	PBA bouw	
15/10/2008	PBA dans	
30/10/2008		Industriële wetenschappen en technologie II: - ABA elektronica-ICT - ABA Electronic Engineering - MA elektronica-ICT - MA Electronic Engineering MAnaMA E-Media

18/11/2008		Industriële wetenschappen en technologie II: - ABA elektronica-ICT - ABA Electronic Engineering - MA elektronica-ICT - MA Electronic Engineering MAnaMA E-Media
18/11/2008		Industriële wetenschappen en technologie: ABA en MA milieukunde
4/12/2008		PBA scheepswerktuigkunde

Op voorstel van de VLIR

<u>Datum bekrachtiging door EC</u>	<u>Visitatiecommissie</u>	<u>Wijziging in de samenstelling</u>
17/1/2008	ABA en MA criminologische wetenschappen	
17/1/2008	MA kerkelijk recht	
17/1/2008	ABA en MA kunstwetenschappen en archeologie	
17/1/2008	MA sociaal werk	
4/2/2008		MA sociaal werk
7/3/2008		MA sociaal werk
14/5/2008		MA kerkelijk recht
26/6/2008	ABA en MA musicologie	
26/6/2008	ABA en MAnaMA diergeneeskunde	
26/6/2008	Executive Master of Business Administration (Flanders Business School)	
4/7/2008	MA en MAnaMA medisch-sociale wetenschappen-gerontologie	
11/12/2008	Ba Informatica Ma Informatica Ma Toegepaste informatica Ba Ingenieurswetenschappen: computerwetenschappen Ma Ingenieurswetenschappen: computerwetenschappen Ma Ingenieurswetenschappen: wiskundige ingenieurstechnieken Manama Artificial Intelligence	

	<p>Ba Kennistechnologie (visitatie en accreditatie in NL) Ma Kennistechnologie (visitatie en accreditatie in NL) Ma Wiskundige informatica Manama Statistical Data-analysis</p> <p>Ba Ingenieurswetenschappen: computerwetenschappen Ma Ingenieurswetenschappen: computerwetenschappen Manama Toegepaste informatica Ma Ingenieurswetenschappen: Toegepaste Computerwetenschappen</p>	
11/12/2008	<p>Ba Geografie Ma Geografie / Ma Geography Ba Geografie en geomatica Ma Geografie Ma Geomatica en landmeetkunde</p>	
11/12/2008	<p>Ba Ingenieurswetenschappen: materiaalkunde Ma Ingenieurswetenschappen: materiaalkunde Ma of Engineering: Materials Engineering Ba Ingenieurswetenschappen: chemische technologie Ma Ingenieurswetenschappen: chemische technologie European Master in Engineering Rheology Ba Ingenieurswetenschappen: chemische technologie en materiaalkunde Ma Ingenieurswetenschappen:materiaalkunde Ma Ingenieurswetenschappen: chemische technologie Ma Textile Engineering Ma Ingenieurswetenschappen: scheikunde en materiaalkunde</p>	
19/12/2008	<p>Ma Europese studies</p>	

BIJLAGE 8:

Sjabloon 'Aanvraag tijdelijke erkenning na negatief accreditatiebesluit'

Aanvraag tijdelijke erkenning na negatief accreditatiebesluit

(Structuurdecreet hoger onderwijs d.d. 04 april 2003, zoals gewijzigd, art. 58 en 60bis, §4 en BVR van 11 juni 2004 betreffende de tijdelijke erkenning van opleidingen in het hoger onderwijs)

Modaliteiten van indiening

De aanvraag wordt ingediend binnen een termijn van 30 kalenderdagen, die ingaat de dag na deze van bekendmaking van het accreditatiebesluit aan het instellingsbestuur.

De aanvraag wordt per drager of aangetekend per post gestuurd naar de Vlaamse minister van Werk, Onderwijs en Vorming en per mailbericht aan het Departement Onderwijs en Vorming
Postadres:

De heer Frank VANDENBROUCKE
Vice-minister-president van de Vlaamse Regering
Vlaams minister van Werk, Onderwijs en Vorming
Hendrik Consciencegebouw
Koning Albert II-laan 15
1210 BRUSSEL

Mailadres:

noel.vercruysse@ond.vlaanderen.be

Een kopie van deze aanvraag wordt per post en per mailbericht gericht aan de voorzitter van de Erkeningscommissie,

Postadres:

De heer Jaap van Marle
Voorzitter van de Erkeningscommissie Hoger Onderwijs
Hendrik Consciencegebouw
Koning Albert II-laan 15 7A5
1210 BRUSSEL

Mailadres:

beatrijs.craps@ond.vlaanderen.be

Inhoud van het dossier

1. Algemene gegevens	
a. Naam van de instelling	
b. Naam en functie contactpersoon voor deze aanvraag	
c. Tel. nr. contactpersoon	
d. E-mailadres contactpersoon	

2. Beschrijving van de opleiding	
a. Naam van de opleiding	
b. Graad en kwalificatie	
c. Niveau en oriëntatie	
d. Studieomvang in studiepunten (ECTS)	
e. Afstudeerrichtingen	
f. Onderwijstaal	
g. Studiegebied	
h. Titel	
i. Duur van de gevraagde tijdelijke erkenning	
j. Datum en serienummer accreditatierapport	

3) Verbeteringsplan

Geef aan vanuit welke globale visie het verbeteringsplan is ontstaan.

Geef per **facet**:

- a) het oordeel met beknopte commentaar van de visitatiecommissie en de NVAO;
- b) de acties die de instelling zal ondernemen om een negatieve beoordeling om te buigen en om de aanbevelingen van de visitatiecommissie en de NVAO in praktijk te brengen;
- c) het tijdpad van deze acties;
- d) duidelijke indicatoren om de verbeteringen te toetsen.

Betrek hier eveneens deze facetten bij die door de visitatiecommissie positief werden geacht, voor zover zij mogelijke wijzigingen hebben ondergaan als gevolg van het voorgestelde verbeteringsplan of een duidelijke invloed hebben op de negatief-beoordeelde facetten.

1. Doelstellingen opleiding: facetten

- a) niveau en oriëntatie van de opleiding
- b) domeinspecifieke eisen

2. Programma: facetten

- a) eisen professionele/academische gerichtheid
- b) relatie doelstellingen en inhoud programma
- c) samenhang programma
- d) studielast
- e) toelatingsvoorwaarden
- f) studie-omvang
- g) afstemming tussen vormgeving en inhoud
- h) beoordeling en toetsing
- i) indien van toepassing: masterproef

3. Inzet van personeel: facetten

- a) eisen professionele/academische gerichtheid
- b) kwantiteit personeel
- c) kwaliteit personeel

4. Voorzieningen: facetten

- a) materiële voorzieningen
- b) studiebegeleiding

5. Interne kwaliteitszorg: facetten

- a) evaluatie resultaten
- b) maatregelen tot verbetering
- c) betrekken van medewerkers, studenten, alumni en beroepenveld

6. Resultaten: facetten

- a) gerealiseerd niveau
- b) onderwijsrendement

In bijlage de relevante bepalingen uit het structuurdecreet en het besluit van de Vlaamse Regering van 11 juni 2004 betreffende tijdelijke erkenning

Decreet van 4 april 2003 tot herstructurering van het Hoger Onderwijs in Vlaanderen

SECTIE 2. - Generieke kwaliteitswaarborgen

Art. 58.

§ 1. De accreditatie van een opleiding is afhankelijk van de aanwezigheid van voldoende generieke kwaliteitswaarborgen om de in § 2 bedoelde doelstellingen te bereiken.

De generieke kwaliteitswaarborgen betreffen :

1° de onderwijsinhoud, dit omvat in ieder geval de aard en het niveau van het onderwijs, voldoende samenhang in het opleidingsprogramma, de studielast en een duidelijke relatie tussen de doelstellingen en de inhoud van het opleidingsprogramma;

2° het onderwijsproces, dit omvat in ieder geval een voldoende afstemming tussen de vormgeving van het onderwijs en de inhoud, voldoende studiebegeleiding en inzichtelijke beoordeling en toetsing van het onderwijs;

3° de uitkomst van het onderwijs, dit omvat in ieder geval voldoende maatschappelijke relevantie van de bereikte eindkwalificaties van afgestudeerden van de opleiding en voldoende rendement van de opleiding;

4° de materiële voorzieningen, de kwaliteit van het personeel, de organisatie en de interne kwaliteitszorg;

5° de methoden die bij de zelfbeoordeling worden gehanteerd; deze hebben in ieder geval betrekking op demogelijkheid de opleiding te vergelijken met andere opleidingen en op een internationaal beoordelingskader.

§ 2. De aanwezigheid van voldoende generieke kwaliteitswaarborgen garandeert dat de instellingen een onderwijs aanbieden dat de studenten bij de voltooiing van de opleiding brengt tot :

1° in de opleidingen leidend tot de graad van bachelor in het hoger professioneel onderwijs

a) het beheersen van algemene competenties als denk- en redeneervaardigheid, het verwerven en verwerken van informatie, het vermogen tot kritische reflectie en projectmatig werken, creativiteit, het kunnen uitvoeren van eenvoudige leidinggevende taken, het vermogen tot communiceren van informatie, ideeën, problemen en oplossingen, zowel aan specialisten als aan leken en een ingesteldheid tot levenslang leren;

b) het beheersen van de algemene beroepsgerichte competenties als teamgericht kunnen werken, oplossingsgericht kunnen werken in de zin van het zelfstandig kunnen definiëren en analyseren van complexe probleemsituaties in de beroepspraktijk en het kunnen ontwikkelen en toepassen van zinvolle oplossingsstrategieën, en het besef van maatschappelijke verantwoordelijkheid samenhangend met de beroepspraktijk;

c) het beheersen van beroepsspecifieke competenties op het niveau van een beginnend beroepsbeoefenaar;

2° in de opleidingen leidend tot de graad van bachelor in het academisch onderwijs

a) het beheersen van algemene competenties als denk- en redeneervaardigheid, het verwerven en verwerken van informatie, het vermogen tot kritische reflectie, creativiteit, het kunnen uitvoeren van eenvoudige managementtaken, het vermogen tot communiceren van informatie, ideeën, problemen en oplossingen zowel aan specialisten als aan leken en een ingesteldheid tot levenslang leren;

b) het beheersen van algemene wetenschappelijke competenties als een onderzoekende houding, kennis hebben van onderzoeksmethoden en technieken en deze adequaat kunnen toepassen, het vermogen om de relevante data te verzamelen die de oordeelsvorming over maatschappelijke, wetenschappelijke en ethische vraagstukken kunnen sturen, een appreciatie van de onzekerheid, de ambiguïteit en de grenzen van de kennis en de vaardigheid tot het probleemgestuurd initiëren van onderzoek;

c) het begrip van de wetenschappelijk-disciplinaire basiskennis eigen aan een bepaald domein van de wetenschappen of de kunsten, een systematische kennis van de kernelementen van een discipline met inbegrip van het verwerven van coherente en gedetailleerde kennis deels geïnspireerd door de nieuwste ontwikkelingen van de discipline en een begrip van de structuur van het vakgebied en de samenhang met andere vakgebieden;

3° in de opleidingen leidend tot de graad van master :

a) het beheersen van algemene competenties op een gevorderd niveau als het vermogen om op een wetenschappelijke wijze te denken en handelen, het om kunnen gaan met complexe problemen, het kunnen reflecteren op het eigen denken en werken en het kunnen vertalen van die reflectie naar de ontwikkeling van meer adequate oplossingen, het vermogen tot communiceren van het eigen onderzoek en probleemoplossingen met vakgenoten en leken en het vermogen tot oordeelsvorming in een onzekere context;

b) het beheersen van algemene wetenschappelijke competenties op een gevorderd niveau als het kunnen gebruiken van methoden en technieken in onderzoek, het kunnen ontwerpen van onderzoek, het kunnen toepassen van paradigma's in het domein van de wetenschappen of kunsten en het kunnen aanduiden van de grenzen van paradigma's, Het vermogen tot originaliteit en creativiteit met het oog op het continu uitbreiden van de kennis en inzichten en het samen kunnen werken in een multidisciplinaire omgeving;

c) een gevorderd begrip van en inzicht in de wetenschappelijk-disciplinaire kennis eigen aan een bepaald domein van de wetenschappen of de kunsten, inzicht hebben in de nieuwste kennis van het vakgebied of delen ervan, in staat zijn om de wijze waarop de theorievorming beweegt te volgen en te interpreteren, in staat zijn om in een of enkele delen van het vakgebied een originele bijdrage aan de kennis te leveren en het bezitten van specifieke bij het vakgebied horende vaardigheden als ontwerpen, onderzoeken, analyseren, diagnosticeren;

d) hetzij het beheersen van de competenties nodig voor het zelfstandig kunnen verrichten van wetenschappelijk onderzoek of de zelfstandige beoefening van de kunsten op het niveau van een beginnend onderzoeker of kunstenaar, hetzij het beheersen van de algemene en specifieke

beroepsgerichte competenties nodig voor de zelfstandige aanwending van wetenschappelijke of artistieke kennis op het niveau van een beginnend beroepsbeoefenaar.

SECTIE 3. - Onderzoek

Art. 59.

§ 1. De accreditatie wordt verleend wanneer het Accreditatieorgaan op basis van de in artikel 57bis, § 2 bedoelde gepubliceerde externe beoordeling in redelijkheid meent te kunnen besluiten dat voldoende generieke kwaliteitswaarborgen voorhanden zijn.

§ 2. Het Accreditatieorgaan legt de bevindingen van de in § 1 bedoelde toetsing vast in een accreditatierapport, dat als motivering geldt van het accreditatiebesluit. Het Accreditatieorgaan kan in het accreditatierapport overige opmerkingen opnemen over de bijzondere kwaliteitskenmerken van de opleiding.

Het Accreditatieorgaan bezorgt vóór het verstrijken van de in artikel 60, § 1, eerste lid bedoelde beslissingstermijn een ontwerp van accreditatierapport en van accreditatiebesluit aan het instellingsbestuur. Het instellingsbestuur wordt in staat gesteld om bezwaren en opmerkingen te formuleren binnen een vervaltermijn van 15 kalenderdagen, die ingaat de dag na deze van ontvangst van het ontwerp. Het Accreditatieorgaan bepaalt in het in artikel 9quinquies bedoelde reglement de procedurele regelen overeenkomstig dewelke de bezwaren en opmerkingen worden behandeld. Deze procedurele regelen kunnen nimmer leiden tot een overschrijding van de in artikel 60, § 1, eerste lid bedoelde beslissingstermijn.

Art. 59bis.

Indien het Accreditatieorgaan oordeelt dat de in artikel 57bis, § 2 bedoelde gepubliceerde externe beoordeling onvoldoende zorgvuldig is uitgevoerd of geformuleerd om in redelijkheid te kunnen besluiten tot het al dan niet voorhanden zijn van voldoende generieke kwaliteitswaarborgen, wordt volgende procedure doorlopen :

1° de nodige leden van de betrokken visitatiecommissie worden door het Accreditatieorgaan gehoord. Van dit horen wordt een proces-verbaal gemaakt, dat wordt toegevoegd aan het accreditatiedossier;

2° indien het proces-verbaal samen met de gepubliceerde externe beoordeling geen voldoende elementen bevat om in redelijkheid te besluiten tot het al dan niet voorhanden zijn van voldoende generieke kwaliteitswaarborgen, wordt het betrokken instellingsbestuur daarvan in kennis gesteld. Het Accreditatieorgaan geeft daarbij uitdrukkelijk aan :

a) door welke gebreken de externe beoordeling is aangetast;

b) binnen welke termijn een nieuwe dan wel aanvullende externe beoordeling moet worden afgeleverd.

Art. 59ter.

Indien de in artikel 57bis, § 2 bedoelde gepubliceerde externe beoordeling negatief is enkel en alleen op grond van het feit dat bij bepaalde afstudeerrichtingen) en/of vestiging(en) waar de opleiding aangeboden wordt, onvoldoende generieke kwaliteitswaarborgen aanwezig zijn, kan het instellingsbestuur deze afstudeerrichting(en) en/of vestiging(en) uitdrukkelijk uit de accreditatieaanvraag uitsluiten.

Indien het Accreditatieorgaan de accreditatie van de betrokken opleiding verleent :

1° wordt in het accreditatiebesluit melding gemaakt van de uitsluiting van de betrokken afstudeerrichting(en) en/of vestiging(en);

2° verliest het instellingsbestuur, totdat een nieuw en positief accreditatiebesluit wordt verkregen, de bevoegdheid om :

- a) de uitgesloten afstudeerrichting(en) aan te bieden, en/of
- b) de betrokken opleiding in de uitgesloten vestiging(en) aan te bieden.

SECTIE 4. - Accreditatierapport en accreditatiebesluit

Art. 60.

§ 1. Het Accreditatieorgaan neemt een besluit binnen een termijn van 4 maanden vanaf de ontvangst van de aanvraag om accreditatie. De termijn wordt berekend van maand tot maand en van dag tot dag. De dag van ontvangst van de aanvraag om accreditatie is in de termijn begrepen.

Indien het Accreditatieorgaan binnen de in het eerste lid bedoelde termijn geen besluit heeft getroffen wordt de geldigheidsduur van de lopende accreditatie of de erkenning als een nieuwe opleiding verlengd tot het einde van het academiejaar waarin het accreditatiebesluit uiteindelijk wordt genomen.

[[De termijn van vier maanden vermeld in het eerste lid, wordt verlengd tot zes maanden als de opmerkingen en de bezwaren van het instellingsbestuur van die aard zijn dat het accreditatieorgaan tot een bijkomend advies van deskundigen wordt genoopt.]]³

§ 2. Het Accreditatiebesluit treedt in werking met ingang van de bekendmaking ervan aan de instelling of, in geval van verlenging, met ingang van de dag waarop het vorige accreditatiebesluit vervalt.

De accreditatie vervalt op het einde van het achtste academiejaar volgend op de dag van inwerkingtreding van het accreditatiebesluit.

SECTIE 5. - Traject bij instemming met een negatief accreditatiebesluit

SUBSECTIE 1. - Tijdelijke erkenning op aanvraag

Art. 60bis.

§ 1. Indien het accreditatiebesluit over een opleiding negatief is, kan het instellingsbestuur een aanvraag om een tijdelijke erkenning indienen bij de Vlaamse regering. De aanvraag wordt ingediend binnen een termijn van 30 kalenderdagen, die ingaat de dag na deze van bekendmaking van het accreditatiebesluit aan het instellingsbestuur. Bij de aanvraag is een gedetailleerd verbeteringsplan gevoegd waarin het instellingsbestuur op een toetsbare wijze aangeeft hoe het voornemens is de kwaliteit en het niveau te verbeteren.

§ 2. De Vlaamse regering neemt een besluit binnen een termijn van 3 maanden vanaf de ontvangst van de aanvraag. De termijn wordt berekend van maand tot maand en van dag tot dag. De dag van ontvangst van de aanvraag is in de termijn begrepen.

Het besluit treedt in werking met ingang van de dag waarop de vorige accreditatie of de erkenning als nieuwe opleiding vervalt.

Indien het besluit niet binnen de termijn van 3 maanden aan de instelling bekend is gemaakt, wordt het geacht positief te zijn.

§ 3. De duur van de tijdelijke erkenning varieert van 1 jaar tot maximum 3 jaar. In geval van impliciet positieve beslissing, wordt de tijdelijke erkenning geacht te zijn toegekend voor de door het instellingsbestuur gevraagde duur, die rekening dient te houden met de minimumduur van 1 jaar en de maximumduur van 3 jaar.

§ 4. De Vlaamse regering neemt het in § 2 bedoelde besluit op grond van een vergelijking van de voorgestelde verbeteringen met de vastgestelde tekorten. Zij oordeelt of de voorgestelde verbeteringen realistisch en haalbaar zijn en of ze van die aard zijn dat de opleiding bij realisatie ervan de toets inzake de aanwezigheid van voldoende generieke kwaliteitswaarborgen met goed gevolg zal kunnen doorstaan.

De Vlaamse regering wint voorafgaand aan het besluit het advies in van de Erkenningscommissie.

§ 5. De Vlaamse regering stelt de nadere procedure voor de tijdelijke erkenning op aanvraag vast.

Besluit van de Vlaamse Regering betreffende de tijdelijke erkenning van opleidingen in het hoger onderwijs

goedkeuringsdatum : 11 JUNI 2004

publicatiedatum : B.S.25/10/2004

De Vlaamse Regering,

Gelet op de bijzondere wet van 8 augustus 1980 tot hervorming der instellingen, inzonderheid op artikel 20;

Gelet op het decreet van 4 april 2003 betreffende de herstructurering van het hoger onderwijs in Vlaanderen, inzonderheid op artikel 60bis en 60quinquies, § 2, ingevoegd bij het decreet van 19 maart 2004;

Gelet op het advies van de Inspectie van Financiën, gegeven op 16 maart 2004;

Gelet op het advies nr. 37.126/1 van de Raad van State, gegeven op 27 mei 2004, met toepassing van artikel 84, § 1, 1°, van de gecoördineerde wetten op de Raad van State;

Op voorstel van de Vlaamse minister van Onderwijs en Vorming;

Na beraadslaging,

Besluit :

HOOFDSTUK 1. - Definities

Artikel 1.

Voor de toepassing van dit besluit wordt verstaan onder :

1° **Accreditatieorgaan** : de Nederlands-Vlaamse Accreditatieorganisatie, die bij internationaal verdrag is aangewezen om de accreditaties te verlenen en de toets nieuwe opleiding uit te voeren;

2° **Administratie** : de administratie Hoger Onderwijs en Wetenschappelijk Onderzoek van het departement Onderwijs van het ministerie van de Vlaamse Gemeenschap;

3° **decreet** : het decreet van 4 april 2003 betreffende de herstructurering van het hoger onderwijs in Vlaanderen;

4° **Erkenningscommissie** : de in artikel 9 van het decreet bedoelde commissie;

5° **minister** : de Vlaamse minister, bevoegd voor het Hoger Onderwijs;

6° **negatief accreditatiebesluit** : een beslissing waarbij aan een opleiding de accreditatie wordt onthouden;

7° **verbeteringsplan** : het gedetailleerd verbeteringsplan dat overeenkomstig artikel 60bis, § 1, van het decreet gevoegd wordt bij een aanvraag tot tijdelijke erkenning.

HOOFDSTUK 2. - De tijdelijke erkenning op aanvraag

Afdeling 1. - De aanvraag

Art. 2.

Het instellingsbestuur dient een in artikel 60bis, § 1 van het decreet bedoelde aanvraag tot tijdelijke erkenning in bij aangetekende brief ten kantore van de minister.

Art. 3.

Het verbeteringsplan omvat volgende elementen :

- 1° de uitgangspunten na het negatieve accreditatiebesluit;
- 2° de doelstellingen en prioriteiten, vastgelegd in aansluiting bij de uitgangspunten;
- 3° de strategieën, middelen en verantwoordelijke instanties om de doelstellingen en prioriteiten te verwezenlijken;
- 4° de uiterste datum van afwerking van de strategieën, desgevallend vervat in een stappenplan;
- 5° de indicatoren aan de hand waarvan de afwerking van de strategieën kan worden getoetst.

Art. 4.

Het verbeteringsplan geeft op gemotiveerde wijze de gevraagde duur van de tijdelijke erkenning aan.

Art. 5.

Indien een aanvraag niet voldoet aan de in artikel 3 en 4 bedoelde regelen of onvoldoende concreet is, wordt het instellingsbestuur de mogelijkheid geboden om het verzuim te herstellen, zonder dat daarbij de termijn van dertig kalenderdagen, bedoeld in artikel 60bis, § 1, van het decreet, overschreden kan worden.

Afdeling 2. - De behandeling

Art. 6.

De minister legt de aanvraag onverwijld voor advies aan de Erkenningscommissie voor en geeft daarbij de termijn aan binnen dewelke het advies moet worden uitgebracht.

Het advies betreft de aangelegenheden die overeenkomstig artikel 60bis, § 4, eerste lid van het decreet door de Vlaamse Regering moeten worden onderzocht.

Art. 7.

Het advies van de Erkenningscommissie wordt onverwijld door de minister aan het instellingsbestuur bezorgd.

Het instellingsbestuur wordt daarbij in kennis gesteld van de mogelijkheid om binnen een door de minister gestelde termijn van ten minste tien kalenderdagen een schriftelijke argumentatie in te dienen. Deze schriftelijke argumentatie wordt door de minister onverwijld aan de Vlaamse Regering bezorgd.

Art. 8.

De eindbeslissing van de Vlaamse Regering houdt rekening met de elementen vervat in de aanvraag, het advies van de Erkenningscommissie en, in voorkomend geval, de in artikel 7, tweede lid bedoelde schriftelijke argumentatie.

De eindbeslissing van de Vlaamse Regering wordt bij aangetekend schrijven aan het instellingsbestuur betekend.

HOOFDSTUK 3. - Informatieplicht

Art. 9.

De Administratie stelt het Accreditatieorgaan onverwijld in kennis van de toekenning van een tijdelijke erkenning op aanvraag.

Het instellingsbestuur stelt de Administratie en het Accreditatieorgaan onverwijld in kennis van het verkrijgen van een tijdelijke erkenning van rechtswege ten gevolge van :

1° het instellen van een in artikel 60quater van het decreet bedoelde beroep bij de Vlaamse Regering;

2° het instellen van enig jurisdictioneel beroep tegen een negatief accreditatiebesluit en/of de beslissing van de Vlaamse regering om een aangevochten negatief accreditatiebesluit niet te vernietigen.

HOOFDSTUK 4. - Slotbepalingen

Art. 10.

De bepalingen van dit besluit treden in werking op de dag bepaald voor de inwerkingtreding van het Verdrag tussen de Vlaamse Gemeenschap van België en het Koninkrijk der Nederlanden inzake de accreditatie van opleidingen binnen het Vlaamse en Nederlandse hoger onderwijs, ondertekend te Den Haag, op 3 september 2003.

Art. 11.

De Vlaamse minister bevoegd voor Onderwijs is belast met de uitvoering van dit besluit.

BIJLAGE 9:

Overzicht van de behandelde dossiers aanvraag tijdelijke erkenning na een negatief accreditatiebesluit

Overzicht van de behandelde dossiers aanvraag tijdelijke erkenning na een negatief accreditatiebesluit (2008)

Master of Tropical Natural resources Management – K.U.Leuven

De K.U.Leuven vroeg d.d. 11 februari 2008 een tijdelijke erkenning aan bij de Vlaamse Regering voor hogervermelde opleiding.

Op 28 februari 2008 formuleerde de Erkenningscommissie Hoger Onderwijs een positief advies t.b.v. de Vlaamse Regering over het verlenen van een tijdelijke erkenning voor de Master of Tropical Natural Resources Management, voor de gevraagde periode van drie jaren.

Op 11 april 2008 besliste de Vlaamse Regering dat de K.U.Leuven een tijdelijke erkenning van drie jaren krijgt voor het aanbieden van de Master of Tropical Natural Resources Management.

Academisch gerichte bacheloropleiding in de rechten – K.U.Brussel (gezamenlijk met de K.U.Leuven)

De K.U.Brussel vroeg op 11 april een tijdelijke erkenning aan de Vlaamse Regering voor de hogervermelde opleiding.

Op 5 mei 2008 formuleerde de Erkenningscommissie Hoger Onderwijs een positief advies t.b.v. de Vlaamse Regering over het verlenen van een tijdelijke erkenning voor de academisch gerichte bacheloropleiding in de rechten, voor de gevraagde periode van drie jaren.

Op 13 juni 2008 besliste de Vlaamse Regering dat de K.U.Brussel een tijdelijke erkenning krijgt voor de bachelor in de rechten voor de gevraagde periode van drie jaren.

Professioneel gerichte bacheloropleiding in het communicatiemanagement – XIOS Hogeschool Limburg

De XIOS Hogeschool Limburg vroeg d.d. 23 mei 2008 een tijdelijke erkenning aan bij de Vlaamse Regering voor de professionele bachelor in het communicatiemanagement.

Op 9 juni 2008 formuleerde de Erkenningscommissie Hoger Onderwijs een positief advies t.b.v. de Vlaamse Regering m.b.t. de tijdelijke erkenning van hogervermelde opleiding, voor de gevraagde periode van drie jaren.

Op 10 juli 2008 besliste de Vlaamse Regering dat de XIOS Hogeschool Limburg een tijdelijke erkenning krijgt voor de bachelor in het communicatiemanagement, voor de periode van drie jaren.

Professioneel gerichte bacheloropleiding in de journalistiek – XIOS Hogeschool Limburg

De XIOS Hogeschool Limburg vroeg d.d. 23 mei 2008 een tijdelijke erkenning aan bij de Vlaamse Regering voor de professionele bachelor in de journalistiek.

Op 9 juni 2008 formuleerde de Erkenningscommissie Hoger Onderwijs een positief advies t.b.v de Vlaamse Regering m.b.t. de tijdelijke erkenning van hogervermelde opleiding, voor de gevraagde periode van drie jaren.

Op 10 juli 2008 besliste de Vlaamse Regering dat de XIOS Hogeschool Limburg een tijdelijke erkenning krijgt voor de bachelor in de journalistiek, voor de periode van drie jaren.

Master of Human Ecology – V.U.Brussel

De V.U.Brussel vroeg op 16 juni 2008 een tijdelijke erkenning aan bij de Vlaamse Regering voor de Master of Human Ecology.

Op 25 juni 2008 formuleerde de Erkenningscommissie Hoger Onderwijs een positief advies t.b.v de Vlaamse Regering m.b.t. de tijdelijke erkenning van hogervermelde opleiding, voor de gevraagde periode van drie jaren.

Op 18 juli 2008 besliste de Vlaamse Regering dat de V.U.Brussel een tijdelijke erkenning krijgt voor de Master of Human Ecology, voor de periode van drie jaren.

Academisch gerichte bacheloropleiding in de fysica – U. Antwerpen

De U. Antwerpen vroeg d.d. 8 juli 2008 een tijdelijke erkenning aan bij de Vlaamse Regering voor de professionele bachelor in de fysica.

Op 23 juli 2008 formuleerde de Erkenningscommissie Hoger Onderwijs een positief advies t.b.v de Vlaamse Regering m.b.t. de tijdelijke erkenning van hogervermelde opleiding, voor de gevraagde periode van drie jaren.

Op 5 september 2008 besliste de Vlaamse Regering dat de U. Antwerpen een tijdelijke erkenning krijgt voor de bachelor in de fysica, voor de periode van drie jaren.

BIJLAGE 10:

Besluit van de Vlaamse Regering tot vaststelling van de methodologie en de criteria van de voortgangstoets voor de academisch gerichte opleidingen van de hogescholen in Vlaanderen

Besluit van de Vlaamse Regering tot vaststelling van de methodologie en de criteria van de voortgangstoets voor de academisch gerichte opleidingen van de hogescholen in Vlaanderen

goedkeuringsdatum : 07 MAART 2008

publicatiedatum : B.S.14/04/2008

De Vlaamse Regering,

Gelet op het decreet van 4 april 2003 betreffende de herstructurering van het hoger onderwijs in Vlaanderen, inzonderheid op artikel 124, gewijzigd bij de decreten van 19 maart 2004 en 30 april 2004;

Gelet op het akkoord van de Vlaamse minister, bevoegd voor de begroting, gegeven op 17 januari 2008;

Gelet op het advies nr. 44.040/1 van de Raad van State, gegeven op 7 februari 2008, met toepassing van artikel 84, § 1, eerste lid, 1°, van de gecoördineerde wetten op de Raad van State;

Op voorstel van de Vlaamse minister van Werk, Onderwijs en Vorming;

Na beraadslaging,

Besluit :

Artikel 1.

Voor de toepassing van dit besluit wordt verstaan onder :

1° Erkenningscommissie : de commissie bedoeld in [artikel 9](#) van het decreet van 4 april 2003 betreffende de herstructurering van het hoger onderwijs in Vlaanderen;

2° associatie : een vereniging zonder winstoogmerk bedoeld in [artikel 97](#) van het decreet van 4 april 2003 betreffende de herstructurering van het hoger onderwijs in Vlaanderen.

Art. 2.

§ 1. Onder de verantwoordelijkheid van de Erkenningscommissie wordt door de associaties een indicatieve voortgangstoets uitgevoerd op de opleidingen opgesomd in de bijlage 1 bij dit besluit, maar met uitzondering van de opleidingen die georganiseerd worden met toepassing van [artikel 24bis](#) van het decreet van 4 april 2003 betreffende de herstructurering van het hoger onderwijs in Vlaanderen.

§ 2. Deze voortgangstoets heeft als doel de sinds de omvorming gerealiseerde voortgang te evalueren inzake de versterking van de wetenschappelijke ondersteuning en de verwevenheid van het onderwijs met onderzoek, hierna academisering te noemen.

§ 3. De Erkenningscommissie kan nadere operationele afspraken maken met de associaties over de opbouw van de voortgangs- en evaluatierapporten.

Art. 3.

De indicatieve voortgangstoets wordt uitgevoerd aan de hand van de volgende elementen :

1° de verwevenheid van het onderzoek met het onderwijs in het curriculum :

a) de ontwikkeling van onderzoeksvaardigheden en -attitudes bij de studenten : training in het gebruik van onderzoekstechnieken en methoden van verzameling van gegevens, aanleren van interpretatie en verwerking van gegevens, aanleren van reflectie over en oriëntering van creatieve onderzoeksprocessen ...;

b) het bieden van mogelijkheden aan studenten om zelf projecten en onderzoeken uit te voeren met het oog op kennisontwikkeling en -creatie, analyse en synthese, reflectie, interpretatie en toepassing;

c) de ontwikkeling van de masterproef als instrument om onderzoeksvaardigheden bij de studenten aan te leren en te toetsen;

2° de intensiteit van de onderzoeksactiviteiten van het personeel :

a) het aandeel onderzoeksactieve personeelsleden ten opzichte van het totale personeelsbestand;

b) het aandeel van het personeel met een diploma van doctor ten opzichte van het totale personeelsbestand binnen de opleiding;

c) inkomsten uit contractonderzoek;

d) onderzoeksmatige reputatie en externe waardering van de personeelsleden;

3° de onderzoeks- en valorisatieoutput van het personeel, opgesplitst in de gangbare categorieën die gelden binnen het studiegebied;

4° de inzet van financiële middelen :

a) een overzicht van de lopende onderzoeksprojecten met een personeelslid van de hogeschool als promotor of copromotor, en de wijze en omvang van de financiering ervan;

b) ingezette middelen voor onderzoek ten opzichte van de totale middelen vanuit de verschillende geldstromen, gemeenschappelijke investeringen van hogeschool en universiteit;

5° de onderzoeksinfrastructuur en -faciliteiten.

Art. 4.

Ter uitvoering van de voortgangstoets stelt elke betrokken hogeschool voor de in artikel 2 bedoelde opleidingen een voortgangsrapport samen waarin de nodige gegevens worden aangeleverd om de toets uit te voeren. Dat rapport omvat minimaal de volgende rubrieken :

1° de gegevens, vermeld in artikel 3 van dit besluit;

2° een toelichting bij die gegevens, waarbij ook de evolutie die al heeft plaatsgevonden met betrekking tot deze gegevens en de te verwachten ontwikkeling worden toegelicht;

3° een eigen evaluatie van de gerealiseerde voortgang en van de nog te realiseren voortgang tot het ogenblik dat de voldoende generieke kwaliteitswaarborgen, vermeld in [artikel 58](#) van het decreet van 4 april 2003 betreffende de herstructurering van het hoger onderwijs in Vlaanderen, aanwezig moeten zijn.

Art. 5.

De associatie waarvan de betrokken hogeschoolbesturen partner zijn, maakt op basis van de in artikel 4 vermelde voortgangsrapporten en per cluster van opleidingen een eigen evaluatierapport dat de volgende rubrieken omvat :

1° een evaluatie van de voortgang van het academiseringsproces van de betrokken opleidingen;

2° een evaluatie van de nog te realiseren voortgang tot het ogenblik dat de voldoende generieke kwaliteitswaarborgen, vermeld in artikel 58 van het decreet van 4 april 2003 betreffende de herstructurering van het hoger onderwijs in Vlaanderen, aanwezig moeten zijn;

3° een evaluatie van het lopende onderzoeksbeleid en de onderzoeksorganisatie van elke betrokken hogeschool;

4° een toelichting bij het onderzoeksbeleid voor de komende jaren, alsook een toelichting bij het meerjarenplan voor onderzoek, het gezamenlijk opgezette systeem van kwaliteitszorg voor het onderzoek en het algemene onderzoeks- en samenwerkingsreglement van de associatie, en een evaluatie van de inmiddels bereikte resultaten.

De associatie moet haar oordeel afdoende motiveren.

Uiterlijk op 30 april 2008 bezorgen de associaties hun evaluatierapport en de voortgangsrapporten van de individuele opleidingen aan de Erkenningscommissie.

Art. 6.

§ 1. De Erkenningscommissie maakt een meta-evaluatie van de voortgang van de academisering door middel van een analyse en een beoordeling van de ingediende evaluatierapporten van de associaties en van een plaatsbezoek aan elke associatie. De Erkenningscommissie wordt voor de uitvoering van deze meta-evaluatie uitgebreid met twee leden-experts.

§ 2. De Erkenningscommissie bezorgt haar ontwerprapport aan de associaties, die binnen een termijn van dertig kalenderdagen te rekenen vanaf de dag na de ontvangst ervan, commentaar op het ontwerprapport aan de Erkenningscommissie kunnen bezorgen. De Erkenningscommissie moet haar oordeel afdoende motiveren.

§ 3. De Erkenningscommissie brengt haar eindrapport uiterlijk op 31 juli 2008 uit.

Art. 7.

De Vlaamse minister, bevoegd voor het onderwijs, is belast met de uitvoering van dit besluit.

Bijlage 1 : de opleidingen die onderworpen zullen worden aan de voortgangstoets

STUDIEGEBIED	Omgevormde opleiding : graad - kwalificatie	SOORT
Architectuur	Bachelor in de architectuur	ABA
	Bachelor in de interieurarchitectuur	ABA
	Master in de architectuur	MA
	Master in de interieurarchitectuur	MA
	Master of Architecture	MA
Audiovisuele en beeldende kunst	Bachelor in het productdesign	ABA
	Master in het productdesign	MA
Gecombineerde studiegebieden : Architectuur, of Industriële wetenschappen en technologie	Master in de monumenten- en landschapszorg	MA
	Master in de stedenbouw en de ruimtelijke planning	MA
Gezondheidszorg	Bachelor in de kinesithérapie	ABA
	Master in de kinesithérapie	MA
	Bachelor in de revalidatiewetenschappen en de kinesithérapie	ABA
	Master in de revalidatiewetenschappen en de kinesithérapie	MA
	Bachelor in het milieu- en preventiemanagement	ABA
	Master in het milieu- en preventiemanagement	MA
Handelswetenschappen en bedrijfskunde	Bachelor handelsingenieur	ABA
	Bachelor in de bestuurskunde en het publiek management	ABA
	Bachelor in de handelswetenschappen	ABA
	Bachelor of Business Administration	ABA
	Master handelsingenieur	MA
	Master in de bedrijfscommunicatie	MA
	Master in de bedrijfseconomie en het -beleid	MA

	Master in de bestuurlijke informatiesystemen	MA
	Master in de bestuurskunde en het publiek management	MA
	Master in de handelswetenschappen	MA
	Master in de politieke en sociale economie	MA
	Master in het bedrijfsbeleid	MA
	Master of Business Administration	MA
	Master of Business Economics and Management	MA
	Master of Business Information Systems	MA
Industriële wetenschappen en technologie	Bachelor in de industriële wetenschappen : bouwkunde	ABA
	Master in de industriële wetenschappen : bouwkunde	MA
	Master in de industriële wetenschappen : landmeten	MA
	Master in de stedenbouw	MA
	Master in de stedenbouw en de ruimtelijke planning	MA
Muziek en podiumkunsten	Bachelor in de muziek	ABA
	Master in de muziek	MA
Toegepaste taalkunde	Bachelor in de toegepaste taalkunde	ABA
	Master in de journalistiek	MA
	Master in de meertalige communicatie	MA
	Master in het tolken	MA
	Master in het vertalen	MA